

NOTAT

Høringssvar til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder)

Dato: 2 juli 2018

Sags ID: SAC-2018-03998
Doc ID: 2600914

E-mail: SJO@kl.dk
Direkte: 3370 3427

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 1

KL mener, at daginstitutioner er til for at sikre børn den bedste start på livet og sikre en større social mobilitet og chancelighed. Derfor stiller KL sig positive over for, at lovforslaget adresserer dette.

KL finder det dog problematisk, at lovforslaget indeholder så detaljerede beskrivelser af rammer og indhold. Det bliver dels administrativt tungt i den kommunale sagsbehandling og dels i de enkelte daginstitutioners læringsmiljøer. Lovforslagets indhold kræver, at kommuner skal iværksætte en større indsats i forhold til opsporing, rådgivning, vurdering, registrering osv. Det er KL's vurdering, at lovforslaget kan skabe meradministration, som tager fokus fra de konkrete indsatser for familier og børn.

KL bakker op om de målrettede forløb i daginstitutioner for børn i det obligatoriske læringstilbud og deres forældre. Forældrene skal være vidende om, hvordan de bedst understøtter deres barns udvikling, læring og trivsel. KL kvitterer derfor også for, at kompetenceudvikling af personalet er tænkt ind i lovforslaget, og at Børne- og socialministeriet understøtter forløbene med praksiskonsulenter i kommunerne. KL lægger vægt på, at tilrettelæggelsen af forløbene i videst muligt omfang sker i kommunerne, så indsatserne giver mening i den lokale kontekst.

Der lægges op til, at dialogen med forældre om obligatorisk læringstilbud skal foregå via digital post. KL mener, at kommunerne får en større opgave i at opsøge dialog med forældre, som ikke har skrevet deres børn op i dagtilbud, da digital post kan vise sig ikke at opfylde behovet.

Slutteligt finder KL det problematisk, at høringsperioden ikke følger gængs praksis i forhold til tidsfrister. Denne høring har en 5-ugers høringsperiode, hvoraf de tre uger er i normal ferietid.

Peter Pannula Toft
Kontorchef i KL's kontor for børn og folkeskole

Til:
Børne- og Socialministeriet

Dato: 6.8.2018

Høringssvar vedrørende Lov om ændring af dagtilbudsloven, Obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder

Børne- og Kulturchefforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar. Vi har følgende bemærkninger til lovforslaget.

Obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder

Forskning viser, at børn der har gået i et dagtilbud af høj kvalitet, klarer sig bedre i skolen, har færre adfærdsproblemer og generelt trives bedre. Forskningen viser, at effekten især er stor hos udsatte børn. Derfor er det også Børne- og Kulturforeningens generelle holdning, at det er godt for børn at gå i dagtilbud. Men Børne- og Kulturforeningen finder, at lovforslaget er stærkt stigmatiserende over for alle borgere i udsatte boligområder.

Loven gælder for alle uanset baggrund, men borgere der bor i de boligområder, der er på ministeriets liste over udsatte boligområder er ikke en grå ens masse. Lovforslaget stigmatiserer alle forældre i udsatte boligområder, som forældre der ikke stimulerer læringen hos deres børn. Det er naturligvis ikke tilfældet. De er lige så mangfoldige og forskellige som resten af landets borgere og bør behandles som sådan.

Børne- og Kulturforeningen gør opmærksom på, at der allerede i dag er lovhjemmel til, at kommunerne kan træffe beslutning om, at et udsat barn indskrives i dagtilbud. En sådan beslutning træffes på baggrund af en faglig vurdering i de konkrete tilfælde.

Ekstra administration og omkostninger

Der vurderes i lovforslaget, at lovforslaget kun vil have begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne. Børne- og Kulturforeningen er ikke enig i denne betragtning og finder, at de skønnede kommunale merudgifter er for lavt sat.

BKF er af den opfattelse, at lovforslaget vil give betydelige ekstra administrative opgaver og give ekstra omkostninger for kommunerne.

Det skyldes blandt andet, at der skal føre ekstra tilsyn med dagtilbuddene ift. den ændrede opgave ift. den skærpede læringsindsats, identifikation af børn, tilsynsbesøg, vejledning og støtte til forældre m.m. er relativt omfattende opgaver for de berørte kommuner/dagtilbud.

Lovforslaget giver kapacitetsudfordringer

Forslaget kan medføre kapacitetsmæssige udfordringer, hvilket sker i en tid med stigende børnetal, hvilket allerede er en udfordring for mange kommuner. Det skyldes blandt andet, at der ikke synes at være taget højde for den situation, at børn, som

allerede er optaget i dagtilbud, udmeldes af dette, og herefter får en plads i et 25 timers tilbud, et tilbud som er gratis. Det kan medføre ekstra omkostninger for kommunen, i form af færre pladser til betalende fuldtidspladser samt øget behov for pædagogisk personale, idet deltidsbørn i langt mindre grad vil være tilstede i dagtilbuddet i ydertimer, hvor der ofte er færre børn.

Puljefinansiering

BKF bemærker, at der med lovforslaget oprettes endnu en pulje, som der kan søges midler til, ifm. med omstillingen. Lært af fordelingen af puljemidler ifm. 'Flere pædagoger til institutioner med mange børn i udsatte positioner'. Målgruppen for dette lovforslag er den samme, men ved sidste pulje fordeling erfarede vi, at det er ganske få institutioner, som for del i puljemidlerne. Der vil derfor være få midler til få dagtilbud, som reelt kommer i spil ifm. gennemførelsen af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Ane Stallknecht
Formand for BKF

Merete Villsen
Formand for Dagtilbudsnetværket

Børne- og Socialministeriet
Att. Thomas Rasmussen og Clara Albæk Japsen

Dato: 06-08-2018
Deres ref.:
Vor ref.: 72-PØS/20008
Sagsbehandler: LRC/
Analyse

Høring over forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder)

BUPL takker for invitationen til at afgive høringssvar til lovforslaget om ændring af dagtilbudsloven (obligatorisk læringstilbud).

BUPL foreslår, at Ministeriet fremadrettet sætter BUPL's Lederforening på høringslisten i forhold til relevante lovændringer. Lederforeningen tilslutter sig BUPL's bemærkninger nedenfor. Lederforeningens særlige kommentarer til lovforslaget fremgår afslutningsvis i dette høringssvar.

Indledende bemærkninger

BUPL er enig i lovforslagets intention om, at flere børn i risiko for udsathed kommer i daginstitution fra 1 års-alderen. Daginstitutionerne kan spille en helt central rolle i en tidlig indsats ved at skabe det fundament i børnenes første leveår, som forskningen peger på som helt afgørende. BUPL er dog ikke enig i, at det skal ske gennem tvang og straf. Det er ikke den rigtige vej at gå. Det, der er brug for, er dialog og forebyggende indsats.

Lovforslaget vil medføre unødvendigt bureaukrati og merarbejde

Lovforslaget betyder, at der skal etableres 25-timers læringstilbud, som i realiteten er en særlig plads i en daginstitution til de omfattede 1-2 årige børn fra udsatte boligområder. Kommunerne skal på forhånd fastlægge, hvordan timerne skal fordeles henover ugen og samtidig skal ledere og pædagoger kontrollere og registrere fremmødet.

Det vil betyde en ny administrativ byrde og praktiske udfordringer. Fx hvis disse børn skal med på en tur, hvor de ikke er retur på institutionen indenfor det tidsrum, som forældrene på forhånd er forpligtet på. Selv om bemærkningerne til lovtæksten lægger op til, at der kan være fleksibilitet i hverdagen, så bliver det en praktisk øvelse, at skulle aftale med forældrene, at den af kommunen fastlagte tid én dag afviges, men at de så er nødt til at hente tidligere den

næste dag for at være sikre på at ramme de 25 timer. Lovens krav om, at barnet skal være i institutionen hverken mere eller mindre end 25 timer, gør loven helt unødigt bureaukratisk.

Det fremgår af forslaget til lovtæst, at det er hensigten, at børnene skal integreres i børnegruppen i daginstitutionen. Det vil blive besværliggjort af, at der netop er tale om en meget firkantet deltidsplads, som kan mindske muligheden for naturlig omgang med de øvrige forældre og børn i institutionen. BUPL vil anbefale, at det obligatoriske læringstilbud i stedet består i en plads i institutionen, som forældrene forpligtes til at bruge mindst 25 timer om ugen i gennemsnit.

De målrettede læringsforløb udhuler intentionerne i den nye pædagogiske læreplan

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der iværksættes målrettede forløb for børnene som led i 25 timers-tilbuddet. Der er ikke form- eller omfangskrav, men det nævnes i bemærkningerne, at fx 10 timer ud af de 25 kan udgøres af særlige målrettede forløb for barnet.

Det vil være stærkt uhensigtsmæssigt, hvis hverdagen for disse børn skal præges af særlige koncepter, aktiviteter og programmer, som fjerner dem fra resten af børnegruppen. Det kan skabe situationer, hvor børnene føler sig forkerte eller udenfor og betyde, at de går glip af vigtige læringsmuligheder i børnefællesskabet – altså det stik modsatte af det, man gerne vil opnå.

Det vil heller ikke være hensigtsmæssigt, hvis arbejdet med særlige koncepter udviklet til disse læringsforløb 10 timer om ugen skal skemalægges i institutionens arbejde. Det risikerer at føre konceptpædagogik ind ad bagvejen. Det er således BUPL's vurdering, at forslaget om særlige målrettede læringsforløb for børnene kolliderer med hensigten bag den nye pædagogiske læreplan. Det bør være den nye pædagogiske læreplan og det pædagogiske grundlag, som alene er omdrejningspunktet for den pædagogiske indsats, - også overfor de børn, der på baggrund af dette lovforslag skal gå i vuggestue. Ligesom det jo i øvrigt vil være for hovedparten af børnene fra de udsatte boligområder, som allerede i dag har en almindelig plads i en vuggestue.

Lovforslagets fokus på straf og sanktion kan skabe problemer i forældresamarbejdet

Det foreslås, at hvis forældrene ikke sørger for, at barnet møder frem hverken mere eller mindre end 25 timer, eller forældrene ikke deltager i de særlige forældreforløb, så skal kommunen træffe afgørelse om standsning af børneydelsen.

Lovforslaget medfører derfor, at forældrene kommer til at møde ledere og pædagoger som kontrollanter og administratorer af tvang. Det vil gøre det uhyggeligt svært at skabe det tillidsfulde og tætte forhold til forældrene, som er nødvendigt for barnets udvikling og trivsel.

Lovforslaget 'glemmer' de børn i risiko for udsathed, som ikke bor i udsatte boligområder

Lovforslaget omhandler kun børn med bopæl i et udsat boligområde. Men der er mange børn i risiko for udsathed, som tilsvarende kunne have gavn af at starte i vuggestue i 1 års alderen.

Det er BUPL's opfattelse, at det vil være langt bedre at målrette opsøgende og forebyggende tilbud til familier og børn i risiko, enten ud fra en konkret vurdering af den enkelte familie via sundhedsplejen - eller ud fra objektive parametre, svarende til dem, der ligger bag lovens fokus på børn fra udsatte boligområder (forældre uden tilknytning til arbejdsmarkedet, lav indkomst, boligforhold m.v.).

Der er behov for forebyggende indsats, tillidsfuldt forældresamarbejde og investering i daginstitutioner af høj kvalitet

BUPL er som nævnt enig i lovens hensigt. Flere børn i risiko for udsathed bør starte i vuggestue i 1 års alderen. Vi ved, at et daginstitutionstilbud af høj kvalitet kan løfte børn og i særdeleshed børn i udsatte positioner.

Hvis hensigten er at hjælpe og støtte barnet, så bør de primære redskaber ikke være tvang, straf og detaljstyring, men i stedet investering i sociale normeringer, høj pædagogandel og kvalitet i daginstitutionerne – og samarbejde, dialog, hjælp og oplysning til familierne. Fx via familiepædagoger, som i samarbejde med sundhedsplejen tidligt kan bygge bro til den pædagogiske indsats i daginstitutionen.

BUPL's bemærkninger til lovforslagets enkelte dele:

§44a stk. 3. Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om, hvordan de 25 timer skal placeres henover ugen. Af bemærkningerne fremgår, at kommunalbestyrelsen skal fastlægge, hvornår på dagen og ugen timerne skal placeres. Kommunalbestyrelsen vil kunne vælge det samme for alle børn eller 'at det varierer på baggrund af forskellige behov'. Men det fremgår ikke tydeligt, hvis behov, der er tale om. Er det børnenes, forskellige lokalområders, institutionernes?

Umiddelbart vil det være mest logisk, at timerne fastlægges med afsæt i institutionens rytme og i dialog med forældrene. Det bør derfor være lederen – og en faglig vurdering - der afgør, hvad der giver bedst mening i det enkelte tilfælde ud fra lovens formål. Ligesom det afgørende ikke bør være kontrol af timetallet i sig selv, men en løbende faglig vurdering af barnets udbytte, trivsel og udvikling.

§44a stk. 4. Det fremgår, at kommunen (skriftligt) skal oplyse forældre i udsatte boligområder, hvis barn ikke er optaget i et dagtilbud, om at barnet vil blive optaget i et obligatorisk læringstilbud når barnet fylder 1 år. Bør kommunen ikke tilsvarende orientere forældre i udsatte boligområder, hvis barn allerede ER optaget i dagtilbud om, at hvis barnet udskrives inden det er fyldt 2 år, så skal det i stedet optages i et obligatorisk læringstilbud? Det er lidt uklart, om det kun er tilflyttende børn mellem 1 og 2 år, som kommunalbestyrelsen skal sikre optages i et obligatorisk læringstilbud, eller om det også gælder børn, der HAR været indmeldt, men som efterfølgende er udmeldt af dagtilbud inden de fylder 2 år.

§44e. stk. 2. Er kommunalbestyrelsen også forpligtet til at standse børneydelsen, hvis forældrene benytter det obligatoriske dagtilbud mere end 25 timer om ugen?

§44 d. stk. 2.

Det foreslås, at lederen er ansvarlig for at registrere fremmødet og for at informere kommunen, hvis barnet eller forældrene ikke deltager i de målrettede forløb, eller hvis barnet over en periode på en måned benytter det obligatoriske tilbud mere eller mindre end 25 timer i gennemsnit om ugen, og dette ikke beror på undskydelige omstændigheder. Det fremgår af bemærkningerne (s 15), at der med 'undskydelige omstændigheder' menes nedsat psykisk funktionsevne hos forældrene, og at det alene beror på lederens vurdering om der er tale om undskydelige omstændigheder i det konkrete tilfælde.

Der tages desuden højde for, at lederen i dialog med familien håndterer den konkrete afholdelse af ferie, fridage m.v. med børnene.

BUPL forstår bemærkningerne på den måde, at ferie, fridage m.v. ikke tælles med i opgørelsen af det gennemsnitlige ugentlige timetal over en måned. BUPL vil samtidig gøre opmærksom på, at hvis lederens eneste mulighed for at vurdere, at der er tale om undskydelige omstændigheder er, at lederen vurderer, at der er tale om nedsat psykisk funktionsevne hos familien, så sætter det lederen i en særdeles vanskelig situation. Lederen skal altså ikke nødvendigvis orientere kommunen om afvigelser, hvis de beror på nedsat psykisk funktionsevne hos familien. Hvis der holdes fast i det skarpe krav om hverken mere eller mindre end 25 timer, så vurderer BUPL, at det vil være formålstjenligt, at lederen får en bredere mulighed for at vurdere, om der er tale om undskydelige omstændigheder, og i den forbindelse primært skal lægge vægt på betydningen af afvigelsen for barnets udbytte og tarv. Eller alternativt, at alle afvigelser indberettes og vurderes af forvaltningen.

§44 g stk. 1. (bemærkninger til dette s. 17)

Det fremgår, at det obligatoriske læringstilbud skal stilles gratis til rådighed for forældrene. Derfor skal kommunalbestyrelsens tilskud udgøre 100 procent af den tilskudsberettigede forældrebetaling for pladsen. Her har der sneget sig en fejl ind i bemærkningerne, da det obligatoriske læringstilbud omtales som 'indførelsen af obligatorisk dagtilbud'. BUPL forstår denne del af lovforslaget på den måde, at det på trods af, at læringstilbuddet er et nyt selvstændigt tilbud stadig er reglerne for forældrebetaling i dagtilbud, der er afsættet. Med andre ord vil tilskud m.v. være afhængig af den enkelte kommunes serviceniveau på området.

Det fremgår af samme afsnit, at forældrene selv vil skulle sørge for – eller særskilt skulle betale for – frokost og bleer. Dette harmonerer ikke med, at betalingen og tilskud skal regnes på samme måde som forældrebetaling i dagtilbud i øvrigt. Her er bleer og ofte også frokost i vuggestuerne, en del af dagtilbuddet. Det vil give nye administrative byrder, at dette nu skal skilles ud. Herudover vil det understrege, at barnet og forældrene er anderledes end de øvrige familier i institutionen, og vil derfor virke stigmatiserende. BUPL anbefaler, at reglerne

omkring frokost og bleer i stedet følger de beslutninger, der i forvejen er truffet af kommunalbestyrelse og forældrebestyrelse i forhold til den pågældende institution.

Afsnit 2.1.3 alm. bemærkninger - og bemærkninger til nr. 3.

Det fremgår, at det obligatoriske læringstilbud ikke i sig selv er en plads i et dagtilbud, men et nyt selvstændigt tilbud, der ikke er et dagtilbud, men finder sted i en daginstitution. Alligevel 'tæller' det i henhold til opgørelsen af nyoptag i daginstitutionens pladser i henhold til lovforslag om 'Bedre fordeling i daginstitutioner'.

Det kan betyde, at de institutioner, der har de bedste forudsætninger for et tillidskabende og tæt samarbejde med forældrene, fordi de ligger i nærområdet og kender børn og forældre i området, ikke får opgaven med det obligatoriske 25 timers tilbud.

Eftersom forslaget til lov ikke rummer den sikring af kontinuiteten for barn og forældre, at de kan fortsætte i samme institution, hvis de vælger at opskrive barnet til en ordinær plads (medmindre de vælger at flytte udenfor boligområdet), så finder BUPL at det giver langt bedre mening, at kommunerne får lov at vælge om de vil lade institutioner i børnenes nærmiljø varetage opgaven med 25 timers læringstilbud. Det obligatoriske læringstilbud bør altså ikke tælle med i 'nyoptag' i institutionen.

Alternativt bør lovforslaget rumme den mulighed for forældre og børn, at de kan fortsætte i samme institution, hvis de ønsker en ordinær plads, uanset om de er flyttet eller ej.

Særlige supplerende bemærkninger fra BUPL's lederforening

Lederforeningen tilslutter sig ovenstående bemærkninger, men vil særskilt påpege, at lovforslaget indeholder en række uheldige konsekvenser for lederens ledelses- og handlerum:

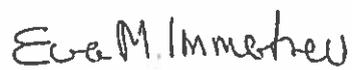
- Lederne i daginstitutioner med børn i obligatorisk læringstilbud skal bruge mere af deres sparsomme tid til registreringer, indberetninger, vurderinger og kontrol af, om reglerne overholdes og hvad afvigelser skyldes. Den tid kunne være langt bedre brugt på at bedrive faglig ledelse tæt på de børn, forældre og pædagoger, det drejer sig om og til at vurdere udfordringer, finde og iværksætte løsninger i samarbejde med forældre og pædagoger og sætte retning for det pædagogiske arbejde.
- Det udfordrer det vigtige tætte og tillidsfulde forældresamarbejde, når lederen gøres til kontrollant.
- Den pædagogiske og helhedsorienterede planlægning af dagene risikerer at blive sat under pres, når andelen af børn, der kun er der i få timer og skal deltage i særlige forløb, stiger.
- Forslaget harmonerer dårligt med regeringens egne ambitioner om god ledelse, afbureaukratisering mv.

Afslutningsvist vil BUPL og BUPL's lederforening derfor opfordre til implementeringen af loven følges, og at loven evalueres.

Med venlig hilsen

Elisa Rimpler Bergmann
Formand for BUPL

Eva Munck Immertreu
Formand for BUPL's lederforening

FOAs hørings svar til Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

FOA takker for muligheden for at indgive hørings svar til høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder).

Vi er glade for, at der tages initiativer til en indsats for den gruppe af børn i udsatte positioner, der bor i udsatte boligområder. Vi anerkender, at der er en udfordring med integration og læringsparathed for en del af de børn, der vokser op i Danmark. Men vi er bekymrede for fremgangsmåden i forslaget.

Generelt om indsats, der er isoleret til udvalgte boligområder

I FOA er vi optagede af, hvordan vi i dagtilbuddene kan give børn i udsatte positioner det bedst mulige fundament til skolen og videre i livet. Når partierne bag aftalen nu foreslår en model, der alene er rettet mod børn i en begrænset del af landets boligområder, risikerer man, at rigtig mange børn i udsatte positioner overses. Mange børn i udsatte positioner bor i boligområder, der ikke er en del af de udpegede boligområder i lov om almene boliger § 61 a, stk. 1. Vi vil derfor foreslå, at man sideløbende afsætter ressourcer til en styrket kvalitet i alle dagtilbud, således at alle børn i udsatte positioner får de bedste rammer for at udvikle sig og blive klar til skole.

Generelt om 25-timers tilbud

At tilbuddet kun er et 25 timers tilbud, betyder, at dagplejen ikke vil blive anvendt som læringstilbud til de 1-årige. Det er ærgerligt, fordi netop det hjemlige miljø i dagplejen og mødet med en dansk familie kan være et positivt møde med det danske samfund.

Generelt om brug af pligt i arbejdet med udsatte børn og familier

FOAs medlemmer arbejder tæt på familier og børn, og vi er bekymrede for at det pædagogiske personale med dette forslag skal indtage en rolle som formyndere overfor familierne. Vi er bekymrede, for, at det, at læringstilbuddet er obligatorisk, vil være en barriere for et godt samarbejde mellem familie og dagtilbud.

Alternativ til det obligatoriske element i forslaget

Mange af de gode intentioner i dette lovforslag vil kunne gennemføres for børn, der indskrives under normale betingelser i dagtilbud, fx bedre vejledning til forældre, målrettede forløb til sprogstimulering mv.

I FOA mener vi, at dagtilbud, særligt dem der ligger i udsatte boligområder, skal være attraktive og stærke lokale institutioner, der tiltrækker dygtige medarbejdere og er et trækplaster for familier og børn fra lokalområdet og fra andre dele af byen. Vi har set, at det kan lykkes med fx Eksperimentalinstitutionen på Amager, der har 50% visiterede børn og samtidig er en populær institution for ressourcestærke familier i lokalområdet.

For at tiltrække dygtige medarbejdere, og være et attraktivt dagtilbud, skal der sikres gode normeringer, gode uddannelses- og efteruddannelsesmuligheder for personalet, stærk pædagogisk ledelse, gode muligheder for faglig sparring og et godt arbejdsmiljø.

Vi ved også, at blandt andet sundhedsplejen har gode erfaringer med at motivere forældre til udsatte børn til at melde deres børn i dagtilbud gennem tillidsopbygning, samarbejde om barnets udvikling og oplysning.

De 210 mio. kr., der anvendes til et gratis læringstilbud kunne have været brugt på flere ressourcer til sundhedsplejens arbejde med at motivere forældre til at indskrive deres børn i dagtilbud, bedre vejledning til forældre, målrettede forløb til sprogstimulering mv., der kan styrke deres barns fundament til skolegang og videre i livet.

Ligesom ressourcerne kunne have været brugt på at løfte kvaliteten i dagtilbuddene. Vi ved fra puljeansøgningerne til "Pulje til flere pædagoger til institutioner med mange børn i udsatte positioner", at behovet for at få tilført flere ressourcer er meget stort.

I FOA glæder vi os over de elementer i programmet, der skal understøtte kommunernes arbejde med de obligatoriske læringstilbud.

Vi ved fra undersøgelser, bla blandt FOAs medlemmer på dagtilbudsområdet, hvad der skal til for at løfte børn i udsatte position og udligne læringsulighed. Børn bliver ikke integreret og ligestillet med andre børn alene af at komme i dagtilbud. Det kræver høj kvalitet i det pædagogiske arbejde, og ressourcer til at skabe rammerne for det pædagogiske rammer, at løfte gruppen af børn i udsatte børn i dagtilbuddene.

Normeringer og sociale normeringer

Børn i udsatte positioner bliver løftet, når normeringerne tillader tid og ro til at arbejde med det enkelte barn og børnegruppen. Særligt arbejdet med børn i udsatte positioner kræver individuel tilpasning og tid til at støtte barnet individuelt og i samspil med børnegruppen. Kun en fjerdedel af de adspurgte i en FOA undersøgelse er helt enige i, at de har gode vilkår for at arbejde med børn i udsatte positioner, og 70% svarer, at normeringerne på deres arbejdsplads er utilstrækkelige til at arbejde med børn i udsatte positioner. Der er behov for flere sociale normeringer, hvor ekstra ressourcer følger børn i udsatte positioner.

Uddannelse

Det pædagogiske personale skal have kompetencer til arbejdet med børn i udsatte positioner. FOAs undersøgelse viser, at 35 % af medlemmerne i daginstitutioner ikke føler sig klædt på til arbejdet med børn i udsatte positioner/tosprogede børn. Blandt andet ved vi, at nogle daginstitutioner kun sender pædagoger på kurser, så hele gruppen af pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter ikke får den nødvendige efteruddannelse i arbejdet med børn i udsatte positioner. Medlemmerne peger også på, at der er særlige udfordringer i arbejdet med flygtningebørn, og efterspørger efteruddannelse, der klæder personalet på til denne opgave. Der er behov for både grunduddannelse af det pædagogiske personale og efteruddannelse til alle faggrupper i det pædagogiske personale i arbejdet med børn i udsatte positioner, sprogstimulering mm.

Forældresamarbejde

Det er afgørende for barnets udvikling at der er et godt samarbejdet med forældrene.

50 % af de adspurgte, i FOAs undersøgelse om arbejdet med tosprogede børn, oplever ofte eller meget ofte sprogbarrierer i forhold til forældrene. Flere giver udtryk for, at det på grund af sprogbarrierer er vanskeligt at dele indholdet i det pædagogiske arbejde med forældrene, og dermed vise dem værdien af at barnet er i dagtilbud. Der er også en ekstra opgave i at introducere forældrene til dagtilbud, som ofte er ukendt for dem. Det betyder, at samarbejdet med forældre til tosprogede børn kræver ekstra ressourcer, så det pædagogiske personale kan sikre en god kommunikation og forståelse med forældrene.

Styrket samarbejde med sundhedspleje og PPR

FOAs medlemmer efterspørger styrket samarbejde med sundhedsplejen og PPR i forhold til arbejdet med børn i udsatte positioner/tosprogede børn.

Kilder:

FOA 2016: "Tosprogede børn i dagtilbud". Notat om medlemsundersøgelse.

FOA 2015: "Ulighed blandt børn". Notat om medlemsundersøgelse.

Daginstitutionernes Lands-Organisation, DLO
Høffdingsvej 34, 2500 Valby
Tlf. 70275520 - dlo@dlo.dk - www.dlo.dk

Valby, den 3. august 2018

Til Børne- og Socialministeriet

Daginstitutionernes Landsorganisation, DLO, har ved mail af 27. Juni 2018 modtaget brev om høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder).

Forslaget betyder, at også selvejende, udliciterede og private daginstitutioner maksimalt må nyoptage 30% børn fra udsatte boligområder om året. Institutionerne kan nedlægges, hvis de overskrider denne kvote.

DLO bakker op om intentionerne bag lovforslaget om at sikre en bedre integration af børn fra udsatte boligområder. Forudsat tilstrækkeligt og kvalificeret pædagogisk personale kan daginstitutionerne være væsentlige aktører til at understøtte børnenes udvikling og trivsel i positiv retning til gavn for integrationen og for samfundet som hele.

Uanset, af DLO generelt har erfaring for, at daginstitutionernes lokale ledelse typisk har de bedste forudsætninger for at vurdere den mest hensigtsmæssige sammensætning af nye børneoptag, anerkender DLO således, at væsentlige samfundshensyn som integration af børn fra udsatte boligområder kan tilsige en vis statslig regulering af børneoptag i daginstitutionerne.

Daginstitutionerne oplever imidlertid en omfangsrig mængde af administrative regler, som i stigende omfang tager vigtig voksentid fra børnene. Ikke mindst af hensyn til børn fra udsatte boligområder og deres kammerater, bør nye administrative tiltag reduceres til det absolut nødvendige og gives form, der muliggør en vis smidighed i efterlevelsen.

DLO skal derfor foreslå, at kommunerne tillades rum til at beslutte en elasticitet på 10 procentpoint frem for de foreslåede 5 procentpoint, jf. de foreslåede § 26a, stk. 7 og stk. 9. Derved vil kommunen kunne beslutte ikke at opsigte aftalen med en selvejende eller udliciteret institution, eller at tilbagekalde godkendelsen af en privatinstitution, ved en afvigelse på op til 10 procentpoint. Det bemærkes, at det er en forudsætning, at overskridelsen skyldes uforudsete forhold.

DLO har ikke bemærkninger til forslaget vedrørende lov om en børne- og ungeydelse.

Med venlig hilsen
DAGINSTITUTIONERNES LANDS-ORGANISATION, DLO

Tanja Krabbe
Sekretariatschef
tanja@dlo.dk
tlf. 93399065

Høringssvar vedr.

Forslag til Lov om ændringer af Dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Grundlæggende er fobu ikke tilhænger af, at forældre skal tvinges til at gøre noget, de ikke er trygge ved.

Forskning peger på, at børn ikke udvikler sig og lærer, hvis de ikke er trygge, og børn er som bekendt kun trygge, hvis deres forældre er trygge. Tryghed skabes ikke af tvang. Hvis man tvinger forældre til at sende deres børn i daginstitutioner, de ikke er trygge ved, vil det ikke have en gavnlig effekt for børnenes udvikling. fobu er derfor bekymrede for disse børns læring, trivsel og udvikling, hvis de skal tvinges i daginstitutioner.

Vi er derudover bekymret for den store administrationsbyrde, der rammer dels lederne, dels kommunalbestyrelsen. Det er svært at administrere et dagtilbud, der kan ændre sig fra år til år, efter om man er på ghettolisten eller ej. Det er ligeledes usikkert for de stillinger, der skal besættes.

I dette forslag lægges der op til, at lederne skal være "politibetjente". Det er en aldeles uheldig rolle for lederne at få over for forældre, hvor den gode relation er afgørende for samarbejdet. Det skal aldrig blive lederens afgørelse, om en familie skal trækkes i børneydelse.

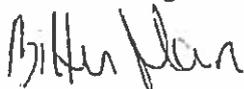
Vi står meget uforstående over for nødvendigheden af at skærpe straf til ledere for pligtforsømmelser. Det gavner ikke deres i forvejen hårde indsats for at gøre børnene til aktive og ansvarsfulde medborgere.

Vi gør opmærksom på, at de nye obligatoriske dagtilbud, der foreslås oprettet, skal oprettes de rigtige steder og på den rigtige måde. Med det menes, at hvis dagtilbuddet skal ligge op af en selvejende institution, skal den selvejende institution, på lige fod med de kommunale, have muligheden for at stå for oprettelsen. Det er fobus oplevelse og erfaring, at kommunerne kun opretter nye kommunale tilbud. Dette gavner hverken en bred diversitet eller en god fordeling i udbudte dagtilbud.

Vi imødekommer forslaget om, at der ansættes praksiskonsulenter i Socialstyrelsen til vejledning af kommunerne, da vi synes, praksiskonsulenterne gør et godt stykke arbejde, og kommunerne behøver denne vejledning.

Organisationskonsulent

Bitten Marx Jørgensen

*Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22,
1060 København K*
Att: claj@sm.dk og thor@sm.dk

6. august 2018

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om børne- og familiedelse (obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Selveje Danmark har den 29.6. 2018 modtaget forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om børne- og familiedelse (obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder) og takker herfor.

Generelle bemærkninger

Selveje Danmark er positiv overfor ønsket om at oprette et gratis læringstilbud til 1-årige børn med behov herfor. Som også ekspliciteret i lovbemærkninger, så viser forskning med al tydelighed, at der i Danmark lever en række børn, som vil drage nytte af et læringstilbud, der kan understøtte deres sproglige, sociale, personlige og kognitive udvikling. Men Selveje Danmark finder det dog dette til trods, at lovforslaget på flere måder indeholder grader af tvang, som ikke nødvendigvis vil understøtte formålet på længere sigt. Ligeledes finder Selveje Danmark det betænkeligt, at der med forslaget indføres en særlovgivning, der rammer en bestemt gruppe borgere, alene fordi de bor i et bestemt område.

Selveje Danmark have gerne set, at læringstilbuddet havde været et tilbud, som ordet også indikerer og ikke et krav. Og gerne set, at der i stedet i kommunerne blev tilført ekstra ressourcer til at understøtte arbejdet med de enkelte udsatte familier i forhold til at sikre mindre børn en god start i livet.

Selveje Danmark finder ligeledes, at lovforslaget i høj grad vil kræve ekstra ressourcer og ekspertise i de institutioner, der skal håndtere børn og forældre i det obligatoriske læringstilbud. Der kan være tale om særligt sprogligt og socialt udsatte forældre, som det pædagogiske personale skal kunne håndtere. Lovforslaget stiller efter vores vurdering krav om sikkerhed for personalets uddannelse i inklusion og integration og en bedre normering, for at indsatsen vil kunne lykkes. Der vil derfor efter Selveje Danmarks vurdering angiveligt være behov for økonomisk kompensation og efteruddannelse, udover hvad der er lagt op til i lovforslaget ifht. tilskud.

Specifikke bemærkninger

§ 44 a stk.3

Her ekspliciteres det, at det er kommunalbestyrelsen, der træffer beslutning om, hvorledes de 25 timers obligatoriske læringstilbud skal fordeles jævnt over ugen og så vidt muligt placeres på tidspunkter, hvor børnene aktivt kan indgå i børnefællesskaberne og deltage i leg og aktiviteter. Selveje Danmark finder, at dette forslag på flere måder er kontraproduktivt af flere årsager. Dels, da vi ved at søvn er en meget vigtig faktor for alle- også børn i 1-2 års alderen. Derfor vil det blive svært at tilrettelægge en uge, hvor børnene udelukkende er aktive i leg og aktiviteter i de 25 timer. Ligeledes kan dette betyde, at timerne placeres på en uhensigtsmæssig måde i forhold til hverdagen på et dagtilbud. Idet, det også fremgår af lovforslaget, at børnenes tid i dagtilbuddene ikke må overskride de 25 timer, så kan dette også betyde, at børnene ikke får mulighed for at deltage i aktiviteter, der ville understøtte formålet med deres tilbud.

§44c, 44c og §44c

Her foreslås, at kommunalbestyrelsen har pligt til at sikre, at der iværksættes målrettede forløb med børnene med henblik på at styrke deres dansksproglige kompetencer og generelle læringsparathed samt introducere barnet til danske traditioner og værdier. Ligeledes sikre, at begge barnets forældre indgår i et forløb, der inspirerer og vejleder forældrene om hvordan de kan understøtte deres barn i det obligatoriske læringstilbud. Selveje Danmark er positive overfor en styrket indsats målrettet både børn og forældre med behov herfor, men finder ikke at tvang og sanktioner ved manglende fremmøde eller samarbejde er den mest hensigtsmæssige måde at nå målet på. Her fremgår det, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om standsning af borneydelsen såfremt børn og forældre ikke deltager i de målrettede forløb og såfremt, at barnet ikke benytter det obligatoriske læringstilbud.

Det påhviler lederen i det enkelte dagtilbud at registrere fremmøde og informere kommunalbestyrelsen, hvis samarbejde og fremmøde ikke modsvarer reglerne. Selveje Danmark finder, at forslaget pålægger ledelsen en rolle, der i mange sammenhænge vil virke uhensigtsmæssigt på samarbejdet forældre og ansatte imellem. Og forslaget vil skabe en række daglige dilemmaer, idet børnenes ophold i institutionen ej heller må overskride 25 timer. Det forudses, at der vil være en række aktiviteter liggende på tidspunkter, hvor børnene vil blive afbrudt i en aktivitet, der på mange måder understøtter formålet, men ikke følger reglerne for fremmøde. Ligeledes vil forslaget betyde en administrations- registreringsbyrde, der vil tage tid fra det daglige pædagogiske arbejde.

Venlig hilsen

Gitte Landors
Chefkonsulent, Selveje Danmark

Børnerådet

Børne- og socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 06.08.2018
J.nr. 3.7.27/nsr

Børnerådets kommentarer til forslag til ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Børnerådet kan tilslutte sig intentionen om at give alle børn lige muligheder for at begå sig i uddannelsessystemet og senere på arbejdsmarkedet. Børnerådet finder imidlertid, at lovforslagets indhold er problematisk af flere grunde.

Først og fremmest finder Børnerådet det uacceptabelt, at nogle forældre tvinges til at sende deres børn i dagtilbud. Børnerådet er grundlæggende af den opfattelse, at forældres ansvar bedst støttes via dialog og ikke ved hjælp af tvang og økonomiske sanktioner. Der eksisterer ikke dokumentation for, at tvang og straffende foranstaltninger over for forældre fremmer forældreansvar i en positiv retning. Tværtimod viser erfaringer, at sanktioner over for forældre i de hårdest belastede familier kan føre til forværring af familieforholdene.

Økonomiske sanktioner vil samtidig forværre den fattigdomssituation, som mange af disse familier i forvejen er belastet af. Hvis forældrene mister børneydelsen, straffer det dermed også børnene, da det vil sætte familien, og ikke mindst barnet, i en yderligere udsat situation.

Børnerådet opfordrer i stedet til at iværksætte en aktiv dialog med forældrene så tidligt i barnets liv som muligt. Der eksisterer allerede tidlige indsatser fra bl.a. sundhedsplejen og PPR, som er motiverende, dialogbaserede støttesystemer. Ved at arbejde endnu mere målrettet i denne sammenhæng, vil mange forældre fra udsatte boligområder få tillid og kendskab til det danske dagtilbudssystem.

Det fremgår af lovforslaget, at begge forældre har pligt til at deltage i målrettede læringsforløb om, hvordan de bedst støtter deres barns udvikling. Børnerådet mener som udgangspunkt, at det er godt at inddrage forældrene, at samarbejde med dem og at tilbyde kurser. Her er der dog tale om krav og forpligtelser, som medfører økonomiske sanktioner, hvis de ikke overholdes, hvilket Børnerådet tager afstand fra.

Der stilles krav til, at begge forældre deltager, også selvom de ikke bor sammen. Børnerådet opfordrer til at tage hensyn til, hvem der har forældremyndigheden over barnet, hvordan forældrenes samarbejde er mv. Desuden foreslås det i lovudkastet, at forældrenes

Børnerådet

læringsforløb strækker sig over seks timer pr. uge i tre uger. Børnerådet vil påpege, at det er vigtigt, at disse forløb harmonerer med forældrenes arbejdsmarkedsforpligtelser og familieliv.

Det står i lovforslaget, at hvis familien fraflytter det udsatte boligområde, så skal barnet meldes ud af det obligatoriske læringstilbud. Børnerådet finder det særdeles uhensigtsmæssigt, at det er familiens adresse, der skal afgøre, at barnet har brug for et obligatorisk læringstilbud. Det bør være en vurdering af familiens situation samt af barnets trivsel og udvikling, der afgør, om der skal iværksættes støtteforanstaltninger.

Det foreslås endvidere i lovudkastet, at lederen i daginstitutionen skal være ansvarlig for at informere kommunen, hvis barnet eller forældrene ikke deltager i de målrettede forløb. Dette sætter lederen og det pædagogiske personale i daginstitutionen i en uhensigtsmæssig rolle som tilsynsførende, hvilket kan skabe mistillid mellem forældre og pædagoger, og dermed hæmme samarbejdet om det pågældende barn. Børnerådet mener, at samarbejdet mellem forældre og pædagoger skal præges af dialog og gensidig respekt. Et godt samarbejde mellem daginstitution og forældre skaber grundlag for et barn i trivsel, og det er lovgivningens ansvar at skabe de bedste rammer for det.

Ifølge lovudkastet skal kommunalbestyrelsen bestemme, hvordan de 25 timer placeres over ugen (§44a, stk. 3). Det skal så vidt muligt være på tidspunkter, hvor barnet aktivt kan indgå i børnefællesskaberne og deltage i leg og aktiviteter. Under bemærkninger fremgår det, at når barnet har brug for at sove, mens det er i det obligatoriske læringstilbud, skal barnet have mulighed for det. Dette må der aldrig herske tvivl om, jævnfør barnets ret til hvile, Børnekonventionens artikel 31. Derudover er det væsentligt, at rammerne i læringstilbuddet er i orden, så daginstitutionerne og det pædagogiske personale har ressourcerne og kompetencerne til at tage sig af de små børn, så de oplever ro, nærvær og tryghed.

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvor ressourcerne til de nye læringsforløb skal komme fra, ligesom der ikke skrives om kvalitetsparametre. Flere studier har peget på, at børn der går i dagtilbud af høj kvalitet senere i livet klarer sig bedre på flere områder, bl.a. uddannelse og job, end børn, der går i mindre gode, eller slet ikke går i dagtilbud. Børnerådet mener derfor, at lovforslaget kalder på efteruddannelse og sikring af det faglige niveau i de institutioner, som skal varetage omsorgen for de børn, der skal tvinges i obligatorisk læringstilbud. Det pædagogiske personale skal både varetage børnenes trivsel, læring og udvikling og skabe et hensigtsmæssigt samarbejde med forældrene, hvilket kræver tilstrækkelige ressourcer og faglige kompetencer. Derfor er det vigtigt at tage højde for og ruste det pædagogiske personale til de sproglige og kulturelle forskelle, der kan være. Disse forhold burde fylde mere i lovudspillet, således der ikke hersker tvivl om, hvad der skal til for at løfte opgaven og sikre de små børns basale behov, trivsel og udvikling.

Børnerådet bekymrer sig desuden om, hvorvidt det at benævne det et *læringstilbud* kan medføre, at forhold som omsorg, tilknytning og leg bliver underordnede læringsbegrebet, hvilket ville være yderst uheldigt.

Børnerådet

Til slut vil Børnerådet gøre opmærksom på det forhold, at det obligatoriske læringstilbud skal være gratis, fordi det skal opfattes som en udvidelse af den almindelige undervisningspligt i forhold til de børn, der omfattes. Der sker dermed en udvidelse af undervisningspligten for nogle børn, men ikke alle. Denne ændring savner tilsyneladende hjemmel i folkeskolelovens §34.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Lisbeth Sjørup
Sekretariatschef

Thomas Rasmussen

Fra: FOLA <fola@fola.dk>
Sendt: 7. august 2018 07:18
Til: Clara Albeck Japsen; Thomas Rasmussen
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Høringssvar

Forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Tak for det tilsendte høringsmateriale.

Vi anerkender at der nogle steder er behov for at styrke integrationen og at gode dagtilbud er et væsentligt bidrag til den gode integration. Men det kræver dagtilbud af høj kvalitet med et tilstrækkeligt antal veluddannede pædagogiske medarbejdere som har tid til dialog og samtale med børnene og deres forældre.

Vi har meget svært ved at forstå intentionen bag forslaget om at tvangslære 1-årige om danske traditioner, normer og værdier. En 1-årig har primært behov for omsorg og tryghed, som skabes via nære relationer til barnets voksne i såvel hjem som dagtilbud.

Tvang ødelægger både samarbejdet og tilliden mellem forældre og det pædagogiske personale. Det samarbejde og den tillid som vi ved fra forskningen har så stor betydning for børns udvikling, trivsel og læring. Hvordan søger man som forældre råd og vejledning hos det selvsamme personale som via lovgivningen er pålagt at underrette myndighederne hvis aftalen ikke overholdes. Med tvangselementet risikerer vi at skabe modstand og mistro og dermed spolere mulighederne for den gode sprogudvikling, integration og trivsel.

Hvis vi skal lykkes med at få de mindste i dagtilbud, så er dialog, oplysning og samarbejde vejen frem. Frem for at straf og tvang bør vi styrke det forebyggende og oplysende arbejde som fx sundhedsplejersker allerede praktiserer i de udsatte boligområder. Når forældre får kendskab til det gode dagtilbud og dets positive betydning for deres barn, så vil det ofte lykkes uden tvang. Jfr. tal fra Danmarks Statistik går udviklingen allerede den rigtige vej og flere børn med anden etnisk oprindelse end dansk går i dagtilbud. Denne positive udvikling risikerer vi at ødelægge.

Faktisk har vi allerede set gode løsninger i dagtilbudsreformen i form af sociale normeringer. Et generelt løft af dagtilbudsområdet i form af høj kvalitetsdagtilbud vil have stor positiv effekt på børnenes trivsel, udvikling, læring og integration og det vil uden tvivl bidrage til at forældre frivilligt vælger at sende deres børn i dagtilbud.

Med venlig hilsen

Lotte Hansen
Sekretariatsleder
FOLA - Forældrenes Landsforening
www.fola.dk
Tlf. 42705154

FOLA
Forældrenes Landsforening

13.07.18

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Børne- og Socialministeriet har den 27. juni 2018 sendt ovennævnte lovforslag i høring med frist for bemærkninger den 6. august 2018.

Dansk Flygtningehjælps bemærkninger er opdelt i generelle bemærkninger og specielle bemærkninger.

Generelle bemærkninger

Lovforslaget udmønter en del af *Aftale om obligatoriske læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder og skærpet straf til ledere for pligtforsømmelse*, som blev indgået mellem regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti den 28. maj 2018. En ændring af lov om børne- og ungeydelse indgår desuden i lovforslaget.

Ifølge lovforslaget skal alle børn med bopæl i et udsat boligområde, når de fylder 1 år optages i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen i en daginstitution. Begge barnets forældre skal indgå i et forløb, der inspirerer og vejleder dem om, hvordan de kan støtte deres barn i det obligatoriske læringstilbud. Hvis forældrene ikke overholder deres forpligtelser, så skal kommunen træffe afgørelse om standsning af børne- og ungeydelsen. Loven skal træde i kraft den 1. juli 2019.

Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at det er en konstruktiv løsning på sociale problemer at anvende obligatoriske læringstilbud, tvang og økonomisk sanktion. Vi tror på, at vi med en åben dialog og et godt samarbejde med fokus på muligheder for børnene på kort og lang sigt kan nå en langt bedre og mere positiv forandring for både børnene, familierne og samfundet som helhed.

Specielle bemærkninger

Efter nugældende lovgivning skal kommunerne sprogvurdere og stille et eventuelt krav om deltagelse i et obligatorisk sprogstimuleringstilbud til tosprogede børn ned til 2 års alderen. Kommunen kan træffe afgørelse om standsning af børne- og ungeydelsen, hvis forældrene ikke lever op til denne pligt.

Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at det nugældende krav skal skærpes til indførelse af obligatoriske læringstilbud til alle 1-årige børn i bestemte boligområder. Dansk Flygtningehjælp er enige i, at børns dansksproglige kompetencer har betydning for børns senere muligheder i

livet i forhold til skolegang, uddannelse og arbejdslivet. Vi mener derimod ikke, at denne målsætning skal nås ved brug af tvang og økonomisk sanktion men ved hjælp af motivation, støttende og målrettede tilbud udført af fagprofessionelle.

Ifølge Velfærdspolitisk Analyse nr. 15, juni 2018 fra Børne- og Socialministeriet bor der i dag ca. 10.300 børn i daginstitutionsalderen (0-5 år) i de 55 udsatte boligområder, som indgår på listen over udsatte boligområder for 2017. Andelen af 1-årige børn i dagtilbud er 73 pct. i udsatte boligområder og 83 pct. udenfor udsatte boligområder, mens andelen af 2-årige børn i dagtilbud er henholdsvis 84 pct. og 86 pct. Børn i udsatte boligområder starter generelt senere i daginstitution end andre børn, hvilket der formentlig er flere forklaringer på, men der er meget, der tyder på, at forskellen udligner sig over tid.

Obligatoriske tilbud for bestemte børnefamilier

Ifølge lovforslaget skal det obligatoriske læringstilbud udelukkende rettes mod børnefamilier bosiddende i udsatte boligområde, der optages på en årlig liste. Barnet skal deltage i et gratis 25 timers obligatorisk læringsforløb, hvor børnenes dansksproglige kompetencer og læringsparathed skal styrkes, og de skal introduceres til danske normer, værdier, traditioner og højtidler som fx jul, påske, fødselsdage og grundlovsdag.

Lovforslaget indebærer ligeledes, at kommunen skal sikre sig, at begge forældre indgår i et forløb, der inspirerer og vejleder forældrene om, hvordan de kan støtte deres barns læring, trivsel og deltagelse i børnefællesskaber og læringstilbuddet. Hvis forældrene ikke overholder deres forpligtelser, så skal kommunen træffe afgørelse om standsning af børne- og ungegyddelsen.

Dansk Flygtningehjælp vil gerne udtrykke kritik af, at der ikke gælder samme mulighed for frit valg for forældre bosiddende i bestemte boligområder som for andre forældre. I disse år er der ellers fokus på forældres frie valg og fleksibilitet på daginstitutionsområdet, hvilket blandt andet kommer til udtryk i forskellige private børnepasningsordninger.

Ifølge lovforslaget kan forældre, der ikke ønsker et almindeligt dagtilbud eller et obligatorisk læringstilbud, selv stå for indsatsen, hvis den står mål med indsatsen i det obligatoriske læringstilbud. I kommunens tilsyn skal der lægges særlig vægt på forældrenes dansk kundskaber fx kan vurderingen baseres på om begge forældre har bestået Prøve i Dansk 3 eller 9. klasses afgangseksamen i dansk, hvilket er et højt dansk niveau, som er vanskeligt at nå for en større gruppe flygtninge og indvandrere.

Dansk Flygtningehjælp mener, at en konstruktiv dialog mellem forældre og fagprofessionelle som fx sundhedsplejersker, socialrådgivere og pædagoger kan styrkes yderligere for ad den vej at motivere flere forældre til at sende deres børn frivilligt i daginstitution.

Mange flygtninge- og indvandrerfamilier har ikke erfaring med offentlige daginstitutioner fra hjemlandet og har derfor en anden holdning til, hvad der er bedst for barnet. Det kan også være forbundet med utryghed at sende sit barn i en daginstitution eller en manglende forståelse for, hvad det betyder for barnets muligheder senere i livet at lære dansk i en tidlig alder.

Dansk Flygtningehjælp vil gerne fremhæve, at der kan være udsatte familier herunder flygtningefamilier, der i særlig grad har brug for støtte, forståelse og en ekstra hjælpende hånd i forhold til deltagelse i samfundslivet som fx daginstitution. Vores mangeårige erfaring på flygtningeområdet viser, at det bedst sker gennem dialog og samarbejde og ikke via tvang og økonomisk sanktion.

Dansk Flygtningehjælp tilbyder i samarbejde med kommuner et psykosocialt gruppeforløb for flygtninge og indvandrere kaldet MindSpring, hvor vi blandt andet fokuserer på emner som, hvad det vil sige at opdrage sine børn i et nyt samfund med anderledes normer og værdier, aktiv deltagelse i daginstitutioner, skole og fritidsliv. Deltagerne får blandt andet styrket deres forældrekompetencer gennem forløbet. Vores erfaring fra MindSpring gruppeforløb viser, at man kan nå langt gennem en åben og tillidsfuld dialog.

Rammerne om tilbuddet

Ifølge lovforslaget skal kommunen bestemme, i hvilken daginstitution barnet skal gå. Kommunen skal også træffe beslutning om, hvordan de 25 timer skal placeres jævnt henover ugen og så vidt muligt placeres på tidspunkter, hvor børnene aktivt kan indgå i børnefællesskaber og deltage i leg og aktiviteter.

Dansk Flygtningehjælp er kritiske overfor, at denne gruppe af forældre ikke selv kan vælge daginstitutionen, og hvornår de vil aflevere og hente deres børn i daginstitutionen ligesom andre forældre. Ligesom de ikke i samme grad kan vælge at afholde fridage og ferie, da der er mere fokus på registrering og undskyldelige omstændigheder for fravær. Lovforslaget bidrager til et stigmatiserende fokus på disse familier og vanskeliggør det pædagogiske arbejde i praksis.

Familier i udsatte boligområder kan have brug for særlige målrettede og specialiserede tilbud med fagprofessionelle, som har de rette kompetencer til at støtte, hjælpe og introducere til det dansksproglige fællesskab, traditioner, normer, værdier og daginstitutionslivet.

I den nye pædagogiske læreplan i dagtilbud, som trådte i kraft d. 1. juli 2018, er centrale elementer blandt andet børnenes egen nysgerrighed, børnefællesskaber og leg, som styrende i det pædagogiske arbejde. De seks læreplanstemaer er: 1) Alsidig personlig udvikling, 2) Social udvikling, 3) Kommunikation og sprog, 4) Krop, sanser og bevægelse, 5) Kultur, æstetik og fællesskab og 6) Natur, udeliv og science.

Dansk Flygtningehjælp mener, at lovforslagets indhold kan integreres i de allerede eksisterende læringsplanstemaer, der er rettet mod alle børn. Det vil sikre, at der ikke sker en unødvendig stigmatisering af bestemte børn.

Økonomisk sanktion

Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at det er rimeligt eller konstruktivt at ramme familierne i udsatte boligområder økonomisk. Flere familier har i forvejen en lav indkomst i form af lavtlønnede jobs eller sociale ydelser. For disse familier udgør børne- og ungeydelse et nødvendigt supplement i den daglige husholdning.

Retten til de fulde børne- og ungedydelser er betinget af, at mindst en af forældrene har haft bopæl eller beskæftigelse i mindst 6 år inden for de seneste 10 år, og retten til de fulde ydelserne optjenes gradvist. Flygtningefamilier vil i særlig grad rammes af den foreslåede økonomiske sanktion, da de typisk vil være på den lave integrationsydelse i de første år i Danmark indtil de får et stabilt fodfæste på det danske arbejdsmarked. Det betyder, at de har et meget lavt rådighedsbeløb hver måned, når husleje og andre faste udgifter er betalt. De er derfor meget afhængige af den gradvise optjening af børne- og ungedydelser, der sker i løbet af de første 6 år.

Afsluttende bemærkninger

Dansk Flygtningehjælp er enig i, at sprogudvikling er centralt for børns videre læring, skolegang og uddannelse, men vi er kritiske overfor, at det skal foregå ved brug af tvang, økonomisk sanktion og særlig lovgivning for familier på bestemte adresser.

Dansk Flygtningehjælp mener, at lovforslaget vil have negative og utilsigtede konsekvenser i forhold til det afgørende samarbejde mellem familierne, fagprofessionelle og myndighederne.

Vi mener desuden, at lovforslaget med tvang og økonomiske sanktioner bidrager negativt til det gode og vigtige arbejde som beboere, boligorganisationer, kommuner og civilsamfundet yder i disse boligområder hver eneste dag.

Dansk Flygtningehjælp mener, at vi som samfund kan nå længere gennem en åben og konstruktiv dialog, motivationsarbejde og professionelt pædagogisk, sundheds- og socialfagligt arbejde, hvor familierne informeres om fordelene ved sproglig udvikling i en tidligere alder og betydningen for børnenes muligheder i livet.

Med venlig hilsen

Christian Friis Bach

Generalsekretær

Dansk Flygtningehjælp

E-mail: christian.friis.bach@drc.ngo

Direkte tlf. +45 3373 5130

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: thor@sm.dk
Cc: claj@sm.dk og jm@jm.dk

23. juli 2018

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2018-11-0047
Dok.nr. 17484
Sagsbehandler
Lise Fredskov
Direkte 3319 3228

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Ved e-mail af 27. juni 2018 har Børne- og Socialministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

1. Af udkastet fremgår følgende:

”§ 44 d. Lederen i den enkelte daginstitution er ansvarlig for at registrere fremmodet i det obligatoriske læringstilbud med henblik på at sikre, at børnene i det obligatoriske læringstilbud er i tilbuddet 25 timer om ugen, jf. § 44 e, stk. 1.

Stk. 2. Lederen er ansvarlig for at informere kommunen, hvis barnet eller forældrene ikke deltager i de målrettede forløb, jf. § 44 c, stk. 1 og 2, eller barnet over en periode på en måned benytter det obligatoriske læringstilbud mere eller mindre end 25 timer om ugen, og dette ikke beror på undskyldelige omstændigheder. Lederens information efter 1. pkt. skal lægges til grund for kommunalbestyrelsens afgørelse om standsning af børneydelsen efter § 44 e, stk. 2.”

Endvidere fremgår det af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 2, at:

”[...] Et barn, der skal optages i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen, vil skulle tilbydes pladsen i en kommunal, selvejende eller udliciteret daginstitution efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2-4.”

Datatilsynet skal anbefale, at Børne- og Socialministeriet overvejer, om den enkelte daginstitution må anses for henholdsvis selvstændigt dataansvarlig eller databehandler, eller om kommunen må anses for at være dataansvarlig.

I den forbindelse bør det endvidere overvejes, med hvilken hjemmel i databeskyttelsesforordningen¹ og databeskyttelsesloven² oplysningerne om barnets

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

fremmøde i daginstitutionen registreres og videregives/overføres til kommunen.

2. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 4, at:

"[...] Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at de skriftlige henvendelser til forældrene vil skulle ske efter reglerne om digital post, ligesom der ikke fastsættes formkrav til de øvrige elementer i lovforslaget, som kommunerne derfor frit kan vælge at it-understøtte."

Datatilsynet anbefaler, at Børne- og Socialministeriet i bemærkningerne til lovforslaget anfører, at kommunerne ved it-understøttelsen af de øvrige elementer i lovforslaget skal overholde databeskyttelsesreglerne, herunder særligt databeskyttelsesforordningens artikel 25 om databeskyttelse gennem design og standardindstillinger og artikel 32 om behandlingssikkerhed.

3. Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 3, at:

"Hvis indsatsen foregår i hjemmet, kræver adgang til hjemmet forældrenes samtykke. Såfremt forældrene afviser at lade kommunalbestyrelsen udøve sit tilsyn med indsatsen, og kommunalbestyrelsen dermed ikke kan gennemføre tilsynsopgaven, vil kommunalbestyrelsen skulle beslutte, at barnet vil skulle optages i et obligatorisk læringstilbud."

og at:

"Forslaget indebærer bl.a., at kommunalbestyrelsen i sit tilsyn med forældrenes indsats vil skulle tage udgangspunkt i, at dansk er hovedsproget i det obligatoriske læringstilbud, ligesom der er fokus på barns generelle læringsparathed, samt at børnene introduceres til danske traditioner, normer og værdier.

Kommunalbestyrelsen vil som følge heraf i sine tilsynsbesøg skulle lægge særlig vægt på forældrenes dansk kundskaber. Vurderingen af, om forældrene har tilstrækkelige dansksproglige kompetencer til at forestå indsatsen, gælder som udgangspunkt for begge barnets forældre. Kommunalbestyrelsen kan f.eks. basere sin vurdering på, om begge forældre har bestået 9. klasses afgangsprøve i dansk, Prøve i Dansk 3 eller øvrig dokumentation, der står mål hermed."

Det står på baggrund af ovenstående ikke Datatilsynet klart, hvorvidt forældrenes samtykke til at lade kommunalbestyrelsen få adgang til deres hjem anses for et samtykke efter databeskyttelsesforordningen, hvis der i forbindelse med tilsynet indsamles personoplysninger.

² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Datatilsynet bemærker i den forbindelse, at et samtykke fra den registrerede i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 11 er defineret som: "Enhver, frivillig, specifik, informeret og uvetydig viljestilkendegivelse, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger, der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling."

Der henvises endvidere til databeskyttelsesforordningens artikel 7 om betingelserne for samtykke.

Datatilsynet henstiller til, at det afklares, om der er tale om et samtykke efter databeskyttelsesforordningen, og i bekræftende fald om dette kan anses for at være i overensstemmelse med forordningens artikel 4, nr. 11 og 7.

Datatilsynet henstiller desuden til, at Børne- og Socialministeriet i bemærkningerne til lovforslaget i øvrigt præciserer med hvilken hjemmel i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, der indsamles personoplysninger i forbindelse med kommunalbestyrelsens tilsyn i medfør af lovforslagets § 44 f.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Lise Fredskov

6. august 2019

Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder

Vi har modtaget høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder)

Det fremgår af forslagets § 44 e, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om standsning af børne- og ungeydelse, hvis forældrene ikke overholder deres pligt efter stk. 1, og den manglende overholdelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder. Afgørelsen er gældende for et kvartal.

Det fremgår endvidere af forslagets § 2, at det forslås, at det er en betingelse for at få udbetalt børne- og ungeydelse, at kommunalbestyrelsen ikke for det pågældende kvartal har meddelt Udbetaling Danmark, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse efter dagbudslovens § 44 e, stk. 2, om standsning af børneydelsen.

Det forventes ifølge lovforslaget, at de nye bestemmelser træder i kraft den 1. juli 2019, og at de ikke vil finde anvendelse for børn som ved lovens ikrafttræden er fyldt 1 år.

Tidsaspekt

Af bemærkningerne til lovforslagets § 2 fremgår det, at Udbetaling Danmark som udgangspunkt skal standse børneydelsen kvartalet efter, at barnet ikke har fulgt det obligatoriske læringstilbud. Det angives endvidere at der vil være tilfælde, hvor Udbetaling Danmark på grund af tidspunktet for kommunalbestyrelsens afgørelse om standsning, ikke kan nå at standse udbetalingen før 2 kvartaler efter, at barnet ikke har fulgt det obligatoriske læringstilbud.

Udbetaling Danmark må i denne forbindelse gøre opmærksom på, at det i bemærkningerne til lovforslaget ikke er beskrevet, hvordan standsning skal håndteres i de tilfælde, hvor Udbetaling Danmark pga. fejl i Udbetaling Danmark eller kommunen behandler sagen senere end 2 kvartaler efter, at barnet ikke har fulgt det obligatoriske læringstilbud. Det fremgår ikke klart af reglerne om udbetaling af ydelsen i disse tilfælde skal standses med tilbagevirkende kraft eller i det først kommende kvartal efter Udbetaling Danmark har mulighed for at standse ydelsen. Såfremt standsning skal ske i det først kommende kvartal efter Udbetaling Danmark har mulighed for at standse ydelsen, bør det fremgå, at

udbetaling danmark=

Udbetaling Danmarks standsning af ydelsen skal ske for det først kommende kvartal, også i de tilfælde hvor standsning sker senere end 2 kvartaler efter kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om standsning.

Såfremt standsningen skal ske med tilbagevirkende kraft fremgår det ikke klart om tilbagebetaling i disse tilfælde skal ske med hjemmel i børne- og ungeydelseslovens § 5, stk. 5. En løsning kunne være at indføre en objektiv modregningshjemmel, således at ydelsen kan stoppes med tilbagevirkende kraft og der kan træffes afgørelse om modregning i først kommende udbetaling uden vurdering af ond tro.

Afgørelse

Af bemærkningerne til lovforslagets § 2 fremgår det af de angivne eksempler 1 og 2 på side 18 og 19, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om standsning af børne- og ungeydelse, hvorefter Udbetaling Danmark skal sende afgørelse til borger om standsning af udbetaling.

Det er Udbetaling Danmarks opfattelse, at det er kommunalbestyrelsen der træffer afgørelse, og således sørger for at informere de berørte forældre om de faktiske omstændigheder og retsvirkningerne af, at det obligatoriske læringstilbud ikke er blevet fulgt, hvorfor Udbetaling Danmarks sagsskridt ikke er at betragte som en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, men mere har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. Det er således Udbetaling Danmarks opfattelse, at der ved sagsskridtet omkring standsning af udbetalingen ikke skal foretages partshøring og ej heller skal gives klagevejledning. Såfremt dette er korrekt antaget, bør det fremgå direkte af loven.

Offentlige implementeringskonsekvenser

Udbetaling Danmark er enig i at der ikke vil være nævneværdige implementeringskonsekvenser, såfremt der, som skønnet af Børne- og Socialministeriet, er tale om ca. 10-20 sager om året.

3. august 2018
Side 1 af 4

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

BØRN OG UNGE
Rådmand
Aarhus Kommune

På baggrund af regeringens udkast til forslag til lov om obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder bemærker Aarhus Kommune, at hensigten i forslaget følger Aarhus Kommunes indsats for en styrket tidlig indsats.

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Der er faglig basis for at rette fokus mod en styrket tidlig indsats for børn uden for dagtilbud. En stor andel af børn, som ikke har dansk som førstesprog i hjemmet, har ikke tilstrækkelige dansksproglige kompetencer ved skolestart, hvilket medfører udfordringer i forhold til læsning og tilegnelse af viden.

Direkte telefon: 89 40 23 51

Direkte e-mail:
raadmanden@mbu.aarhus.dk

Sag: 16/057923-50

I Aarhus Kommune er iværksat en række tiltag målrettet tidlig indsats som søger at imødegå denne udfordring. Med fokus på bl.a. styrkelse af kvaliteten af dagtilbuds sprogmiljø og sprogindsats (Børns tidlige sprog), og via udvikling af nye metoder til forældrevejledning (READ dagtilbud) og endvidere indsats med fokus på dialogisk læsning. Det er ønskeligt, at viden, erfaringer og metoder fra eksisterende indsatser som disse, og den viden, som ligger bag, bringes i spil i tilrettelæggelse af læringstilbud.

Børn, der går i en almindelig fuldtidsplads i dagtilbud, vil have bedre forudsætninger for forståelse af både dansk kultur og dagtilbudskultur. Aarhus Kommune finder det derfor positivt, at det i bemærkningerne til lovforslaget foreslås, at børnene i et obligatorisk læringstilbud vil skulle integreres i børnegruppen i den kommunale, selvejende eller udliciterede daginstitution, som de pågældende børn i et obligatorisk læringstilbud vil skulle optages i.

Aarhus Kommune finder det ønskeligt, at læringstilbuddet tilrettelægges på en måde, som knytter børn og forældre helt tæt til et dagtilbud, og giver børn og forældre trykthed i denne ramme. Samtidig bør det adressere værdien af at tilvælge en almindelig plads i dagtilbud og formidle viden om, hvilken forskel det at gå i dagtilbud vil gøre for deres barns læring og udvikling, sammen med konkret vejledning i hvordan man kan melde barnet ind.

Det er derfor positivt, at det i bemærkningerne til lovforslaget foreslås, at det obligatoriske læringstilbud omfattes af de samme indholdsmæssige krav, som stilles til daginstitutionen efter dagtilbudslovens afsnit II.

I Aarhus Kommune var der pr. 1. marts 2018 183 etårige børn og 172 toårige børn, som er bosat i et udsat boligområde. Af disse børn er der 39 etårige og 23 toårige, som på nuværende tidspunkt ikke er indskrevet i et dagtilbud. Der er dog i alt 81 børn i alderen 1-6 år (dagtilbudsalderen) som er bosat i et udsat boligområde, og som ikke er indskrevet i en institution.

3. august 2018
Side 2 af 4

Det er vurderingen at det obligatoriske læringstilbud alene retter sig mod børn fra 1 og op til og med 2 år, og lovændringen om obligatorisk læringstilbud berører dermed 62 børn, der forudses at skulle modtage et obligatorisk læringstilbud. Dette under forudsætning af, at udmøntningen af lovændringerne ikke får adfærdsmæssige konsekvenser i forhold til indskrivning af børn bosat i et udsat boligområde i dagtilbud.

De 62 børn mellem 1 – 2 år er bosat henholdsvis i Bispehaven, Langkærsparken, Skovgårdsparken og Gellerup / Toveshøj. Heraf er ca. halvdelen bosat i Gellerup / Toveshøj. Lovændringen om obligatorisk læringstilbud berører dagtilbuddene i Bispehaven, Langkærparken, Skovgårdsparken og Gellerup / Toveshøj, idet det er børn fra de udsatte boligområder der skal tage imod et obligatorisk læringstilbud, og det obligatoriske læringstilbud skal ses som et tilbud, der er en integreret del dagtilbuddet.

Økonomiske konsekvenser

På grundlag af de nuværende 62 børn i de udsatte boligområder, som ikke er indskrevet i et dagtilbud, er det vurderingen, at aftalen om obligatorisk læringstilbud medfører merudgifter for 7,3 mio. kr. årligt. De 7,3 mio. kr. svarer til udgiften for et tilbud til 62 børn, hvor udgiften pr. barn er forudsat at være ca. 118.000 kr. svarende til udgiften for en deltidsplads i en vuggestue. Heri indgår ikke udgifter til fremmederegistrering og øvrige administrative udgifter.

Hertil må forventes at komme yderligere merudgifter til støtte til børn med handicap, tolkebistand til understøttelse af forældresamarbejdet m.v. Det forudsættes at udgifter hertil dækkes af de midler der med lovforslaget tildeles kommunerne, så det ikke medfører serviceforringelser overfor de børn der i dag er indskrevet i dagtilbud og understøttes af midler til vidtgående handicap og tolkebistand m.v.

Hertil kommer, at idet der skal være plads til yderligere 62 børn i vuggestuerne medfører det meranlægsudgifter på 17,4 mio. kr. svarende til etablering af 5 nye grupper.

Specifikke bemærkninger

I aftalen om obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder står der på side 2: *"Det obligatoriske læringstilbud er ikke i sig selv et dagtilbud. Læringstilbuddet foregår i et dagtilbud, men adskiller sig fra en almindelig*

3. august 2018
Side 3 af 4

fuldtidsplads i et dagtilbud på en række punkter." Som det fremgår af aftaleteksten, ses tilbuddet som en integreret del deraf. Læringstilbuddet er blot en særlig pladstype og kan derfor indgå som en del af de eksisterende vuggestuer. I og med at læringstilbuddet kan ses som en del af dagtilbuddet, vil det således også at være omfattet af kravet om maksimal nyoptagelse, i den forstand at dagtilbuddet, som læringstilbuddet indgår i, er omfattet af kravet.

I aftalen om obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder står der på side 3, at: "*Lederen i det enkelte dagtilbud vil være ansvarlig for at registrere og kontrollere børnenes fremmøde samt indberette til kommunen, hvis et barn over en periode anvender læringstilbuddet for lidt eller for meget.*" Det er op til den enkelte kommune at træffe beslutning om de 25 timers placering, men det skal ske på en måde, der sikrer, at timerne er placeret mest muligt, når børnene er vågne, og jævnt fordelt over uge – og så vidt muligt på alle fem hverdage. I Aarhus Kommune vil det være oplagt, at lederne benytter det eksisterende digitale system til fremmøderegistrering til dette formål. Herudover er det ønskeligt, at der udarbejdes et sæt konkrete retningslinjer til kommunerne for opfølgning på (begge) forældrenes deltagelse og eventuel indberetning af manglende fremmøde.

Organisering af læringstilbuddet bør ske med blik for, at barn og forældre får nytte af den viden og de (eksisterende) forstærkede indsatser, faglige ressourcer og kompetencer der ligger hos dagtilbuddets fagprofessionelle pædagog, sprogvejleder, forældrevejleder mm. Samtidig bør der tænkes 'hele vejen rundt' i forhold til hele barnet. Tilrettelæggelsen af forløb i læringstilbuddet bør derfor også inddrage relevante tværfaglige samarbejder mellem f.eks. sundhedsplejerske, sprogvejleder, lokalbibliotek m.fl. Dette med henvisning til et ønske om, at tilbuddet trækker på relevant opdateret faglig viden og forskning ifht. børns læring og udvikling og om forældrevejledning, for herigennem at opnå bedst mulig effekt for børnene.

Hjemmelæringsmiljøet har helt afgørende betydning for børns sproglige udvikling. Det er derfor afgørende vigtigt, at læringstilbuddet tænkes i en samskabende model: Det skal give forældrene konkret viden om egen betydning i forhold til barnets sproglige udvikling. Læringstilbuddet skal formidle en forståelse af, at de 25 timer ugentligt i læringstilbuddet ikke alene 'gør det', men at forældrene selv har en helt afgørende rolle i øvrigt. Samtidig vil det være oplagt at læringstilbuddet stiller konkrete redskaber til rådighed, som ansporer til sprogstimulerende aktiviteter i hjemmet. F.eks. materialer til brug i leg og stimulering af fælles opmærksomhed, bøger at læse i sammen med barnet.

Forældrevejledning i læringstilbuddet bør desuden tage afsæt i en dialog med afsæt i forældrenes viden om barnet og forældrenes sprogpraksis i hjemmet og deres forståelse af egen betydning (stimulering af growth 'mind-

set'). Denne indgang vil gøre det muligt at møde forældrene med et ressourceperspektiv og give vejledning og indsatser tilpasset den enkelte families ressourcer og selvforståelse.

3. august 2018
Side 4 af 4

Med venlig hilsen

Thomas Medom

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder) – Sagsnr. 2018-3520

7. august 2018

J.nr. 18-44249

Ankestyrelsen har den 4. juli 2018 fået ovennævnte udkast til lovforslag i høring. Vi har følgende bemærkninger:

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Krav om optagelse i et obligatorisk læringstilbud

Tel +45 3341 1200

Den foreslåede nye § 44 a, stk. 1, i dagtilbudsloven fastslår, at kommunen skal sikre, at alle børn med bopæl i et udsat boligområde, og som ikke er optaget i et dagtilbud, når de fylder 1 år, skal optages i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen i en daginstitution efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2-4.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Efter forslaget § 44 e, stk. 1, har forældre til børn, der er optaget i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen pligt til at lade deres barn deltage i det obligatoriske læringstilbud, eller forestå en indsats, der står mål med det obligatoriske læringstilbud. Forpligtelsen indebærer, at forældrene skal sikre, at barnet og begge forældre deltager i de målrettede forløb, og at barnet benytter tilbuddet 25 timer om ugen.

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Kravet om optagelse i det foreslåede obligatoriske læringstilbud er således en bindende beslutning over for de enkelte forældrepar, som forpligter dem til at lade deres barn følge læringstilbuddet.

Beslutningen om optagelsen i det obligatoriske læringstilbud er derfor i forvaltningsretlig forstand en afgørelse, som kommunen som forvaltningsmyndighed træffer over for de enkelte forældrepar.

Kommunen skal derfor være opmærksom på forvaltningslovens regler for behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en

forvaltningsmyndighed. Det betyder bl.a., at der skal gives klagevejledning, når en afgørelse kan påklages til anden forvaltningsmyndighed.

Dagtilbudslovens § 97 fastslår, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter dagtilbudsloven kan indbringes for Ankestyrelsen, medmindre andet er fastsat i dagtilbudsloven eller i retssikkerhedsloven.

En af undtagelserne til denne klageadgang fremgår af den nugældende dagtilbudslovs § 26, stk. 1, hvorefter kommunens afgørelser om optagelse i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Af pkt. 2.1.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår det, at det obligatoriske læringstilbud ikke i sig selv er et dagtilbud. Det obligatoriske læringstilbud er derimod et nyt selvstændigt tilbud, som vil skulle finde sted i en daginstitution efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2-4.

Hjemmelsgrundlaget for det nye obligatoriske læringstilbud er derfor ikke dagtilbudslovens § 19, stk. 2-4, men findes i det nye kapitel 5 a, §§ 44 a – 44 g.

Det betyder, at klageadgangen ikke er afskåret, men følger den almindelige regel om klageadgang i dagtilbudslovens § 97.

Forældrenes mulighed for selv at forestå indsatsen

Samme betragtninger gælder i forhold til lovforslagets § 44 f, om forældrenes mulighed for efter eget ønske selv at forestå indsatsen som et alternativ til optagelse i det obligatoriske læringstilbud.

Efter den foreslåede § 44 f, skal kommunen føre tilsyn med, om forældrene er i stand til at forestå indsatsen. Hvis kommunen som led i tilsynet vurderer, at forældrenes indsats ikke står mål med indsatsen i det obligatoriske læringstilbud, skal barnet optages i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen.

Kommunens beslutning herom er ligeledes en afgørelse, der vil kunne påklages til Ankestyrelsen, jf. ovenfor nævnte betragtninger.

Fordeling af timerne i det obligatoriske læringstilbud

Af § 44 a, stk. 3, i lovforslaget til dagtilbudsloven fremgår det, at kommunen skal træffe beslutning om, hvordan de 25 timer skal placeres over ugen.

Ankestyrelsen bemærker hertil, at kommunens fordeling af de 25 timer over ugen som udgangspunkt er faktisk forvaltningsvirksomhed, og derfor ikke en afgørelse, som der kan klages over til Ankestyrelsen.

Det følger dog af Ankestyrelsens praksis, at kommunens faktiske forvaltningsvirksomhed i visse tilfælde kan få karakter af en forvaltningsretlig afgørelse, som der vil kunne klages over.

Det vil være tilfældet, hvis kommunens beslutning i forbindelse med udførelsen af den faktiske forvaltningsvirksomhed er væsentlig indgribende for borgeren. Der henvises til principafgørelserne 93-13 og 76-17.

Udmeldelse af det obligatoriske læringstilbud

I forslaget til en ny § 44 b i dagtilbudsloven er der fastsat kriterier for udmeldelse af det obligatoriske læringstilbud, herunder at kommunen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse.

Ankestyrelsen bemærker, at beslutninger om at udmelde eller ikke udmelde et barn af det obligatoriske læringstilbud også er en forvaltningsretlig afgørelse over for det enkelte forældrepar.

Da der heller ikke her er indsat en undtagelse til den generelle klageadgang efter dagtilbudslovens § 97, vil en afgørelse om udmeldelse af det obligatoriske læringstilbud også kunne påklages til Ankestyrelsen.

Efter den nugældende dagtilbudslovs § 70, stk. 2, kan afgørelser om udmeldelse af *klubtilbud* ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Der er ikke i dagtilbudsloven indsat tilsvarende afskæring af klageadgang i forhold til udmeldelse af andre typer tilbud end klubtilbud. Udmeldelse af andre typer tilbud, herunder det obligatoriske læringstilbud, følger derfor den almindelige klageadgang i dagtilbudslovens § 97.

Sanktion i form af stop for børneydelsen

Forslagets nye § 44 e, stk. 2, i dagtilbudslovens fastsætter, at kommunen skal træffe afgørelse om standsning af børneydelsen, hvis forældrene ikke overholder deres pligt i forhold til det obligatoriske læringstilbud, og hvis den manglende overholdelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder.

Det er således her eksplicit anført, at der er tale om en afgørelse, som der følgerlig kan klages over med henvisning til dagtilbudslovens § 97.

Af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, til § 1, nr. 3, 5, afsnit på side 16, fremgår det, at det er lederen i den enkelte daginstituti-

on, der skal vurdere, om der er tale om undskydelige omstændigheder, jf. den foreslåede § 44 d, stk. 2.

I afsnittet lige før ovenstående – 4. afsnit på side 16 – fremgår det, i forhold til forældrenes pligt i den foreslåede § 44 e, stk. 1, at der med undskydelige omstændigheder menes nedsat psykisk funktionsevne hos forældrene. Spørgsmål om den konkrete afholdelse af almindelig ferie, fridage m.v. skal håndteres af lederen af dagtilbuddet i dialog med familien.

Vi forstår bemærkningerne således, at det foreslås, at det kun er nedsat psykisk funktionsevne hos forældrene, der vil kunne betegnes som undskydelige omstændigheder i forhold til manglende opfyldelse af pligten til at deltage i det obligatoriske læringstilbud, og den heraf følgende standsning af børneydelsen.

Vi bemærker, at der således ikke synes at være taget højde for fysisk sygdom hos barnet selv eller forældrene, eller andre udefrakommende hindringer i fremmøde, som ikke udspringer af planlagt og aftalt ferie og fridage, jf. ovenfor.

Lovbemærkningernes konkrete eksempler på standsning af børneydelsen

I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, er der til § 2 nævnt to eksempler, hvor det beskrives, fra hvilket tidspunkt Udbetaling Danmark kan standse børneydelsen, hvis kommunen får truffet afgørelse om standsning sent i et kvartal.

I begge eksempler anføres det, at "Udbetaling Danmark sender derefter en afgørelse til borgeren".

Ankestyrelsen foreslår, at det overvejes, om det er en afgørelse i traditionel juridisk forstand, når Udbetaling Danmark – efter kommunens afgørelse om standsning af børneydelsen – giver borgeren besked om, at børneydelsen standses. Og i givet fald, hvilken betydning det måtte have for klageadgang mv.

Økonomiske bemærkninger

Det er Ankestyrelsens vurdering, at de nye bestemmelser om obligatoriske læringstilbud kan have økonomiske konsekvenser for Ankestyrelsen i form af nye klagesager, som vi ikke har haft hidtil.

Vi har modtaget oplysninger fra Børne- og Socialministeriet om, at det samlede antal børn, som forventes at være omfattet af lovforslaget ligger på 161 børn i 2019, 448 børn i 2020 og 573 i både 2021 og 2022.

På baggrund af disse oplysninger forventer vi, at vi vil modtage et begrænset antal klager. Vi vurderer, at den samlede udgift for disse klager vil være mindre end 50.000 kroner og kunne afholdes inden for Ankestyrelsens gældende bevillingsramme.

Vi bemærker, at det nye obligatoriske læringstilbud i et vist omfang kan sammenlignes med de nugældende (og blivende) regler for sprogstimulering, hvor Ankestyrelsen har et meget begrænset antal klagesager. Det følger dog ikke automatisk heraf, at også sagerne om obligatoriske læringstilbud vil være i samme begrænsede antal.

Det er dog værd at bemærke, at det obligatoriske læringstilbud er gratis for forældrene, og at en manglende opfyldelse af pligten til at deltage – og som følge heraf mulige klagesager – derfor ikke vil være begrundet i økonomiske hensyn.

Venlig hilsen

Margarita Englert

Thomas Rasmussen

Fra: rr@rigsrevisionen.dk
Sendt: 8. august 2018 11:18
Til: Thomas Rasmussen; Clara Albeck Japsen
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)
Signeret af: rr@rigsrevisionen.dk

Til Børne- og Socialministeriet

Børne- og Socialministeriet har den 27. juni 2018 sendt udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder) i høring.

Rigsrevisionen har gennemgået lovudkastet med fokus på bestemmelser vedrørende statslige revisions- og/eller regnskabsforhold jf. Rigsrevisorlovens §§ 7 og 10 og kan konstatere, at det ikke omhandler sådanne forhold.

Rigsrevisionen har derfor ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Sara Drevfors
Fuldmægtig

RIGSREVISIONEN

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir. +45 33 92 85 91

sard@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Fra: Lovekspeditionen
Sendt: 29. juni 2018 11:10
Til: Udsendelse fra Børne- og Socialministeriet
Cc: Thomas Rasmussen ; Elsebeth Jensen
Emne: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Thomas Rasmussen

Fra: Michael Buch Kristensen <mbk@Friskoler.dk>
Sendt: 6. august 2018 09:54
Til: Thomas Rasmussen; Clara Albeck Japsen
Emne: Høringsvar vedr. "Udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)"

Kære Thomas og Clara

Mange tak for muligheden for at bidrage i høringsfasen af "Udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)"

Dansk friskoleforening har ingen bemærkninger til udkastet.

På vegne af Dansk friskoleforening.

Venlig hilsen

Michael Buch Kristensen
Juridisk Konsulent i Friskolernes Hus

DANSK
Friskoleforening
Middelfartvej 77, Båring
5466 Asperup

T - 44227931

mbk@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Århus, 6. august 2018

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Danmarks Vejlederforening (DVF) takker for muligheden for at afgive høringssvar på lovforslagene. DVF har følgende bemærkninger til forslagene:

DVF støtter generelt og principielt, at alle børns udvikling fremmes, herunder "barnets sproglige, sociale, personlige og kognitive udvikling samt demokratiske dannelse" (§44a). DVF finder det derimod diskriminerende, at forslagene er målrettet særlige befolkningsgrupper, og DVF finder det kontraproduktivt, at pædagogiske indsatser forbindes med påbud og straf fremfor dialog og inddragelse. Vi finder ikke, at tænkningen bag forslagene er i overensstemmelse med dansk og nordisk pædagogisk tradition.

DVF kan derfor ikke støtte forslagene.

Med venlig hilsen
på Bestyrelsens vegne
Carla Tønder Jessing
Formand

Thomas Rasmussen

Fra: 1-DEP Høringer
Sendt: 1. august 2018 11:12
Til: Thomas Rasmussen; Clara Albeck Japsen
Cc: letbyrder@erst.dk
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Til Thomas Rasmussen og Clara Albeck Japsen

Erhvervsministeriet har ingen bemærkninger til den fremsendte høring.

Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER) har modtaget forslaget i høring.

TER vurderer, at lovforslaget ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet og har dermed ikke yderligere kommentarer.

Med venlig hilsen

METTE CHRISTOPHERSEN

Sekretær

Slotsholmsgade 10-12

1216 København K

mec@em.dk

Tlf. 33 92 33 50

Tlf. Dir. 91 33 73 11

Mobil 91 33 73 11

EAN 5798000026001

Erhvervsministeriet gør opmærksom på, at denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer er fortrolige. Hvis du ikke er den tilsigtede modtager, bedes du straks underrette afsenderen ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, skal vi gøre klart, at enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail er forbudt og kan være ulovlig.

Fra: 1-DEP Erhvervsministeriets officielle postkasse

Sendt: 29. juni 2018 11:36

Til: 1-DEP Høringer

Cc: 1-DEP Erhvervsministeriets officielle postkasse

Emne: VS: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Med venlig hilsen

thor@sm.dk
claj@sm.dk

**RÅDET FOR
SOCIALT
UDSATTE**

3. august 2018

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungedyelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen af 27. juni 2018.

Det fremsatte forslag medfører, at der indføres særlige regler for alle familier med bopæl i et udsat boligområde.

Overordnet set er Rådet kritiske over for brug af forskelsbehandling, som i denne sammenhæng sker som følge af bopælsadresse alene. Rådet finder det i forlængelse heraf også problematisk med indførelsen af sanktion i form af bortfald af børnefamilieydelse, hvilket er egnet til at føre til yderligere marginalisering af familier, som i forvejen er udsatte.

Rådet kan derfor ikke tilslutte sig lovforslaget.

Med venlig hilsen

Jann Sjørnsen

Landsorganisationen i Danmark

Islands Brygge 32D
2300 København S

Tlf. 3524 6000

Fax 3524 6300

Mail lo@lo.dk

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sagsnr. 18-1822
Vores ref. KRO/bho

Den 2. august 2018

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn udsatte boligområder)

LO takker for muligheden for at indgive høringsvar til høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder).

LO indgiver ikke et selvstændigt hørings svar for følgende høring, men vil i stedet henvise til FOA's hørings svar, som LO støtter op om.

Med venlig hilsen

Nanna Højlund

Thomas Rasmussen

Fra: Rasmus Larsen Lindblom <rl@danskerhverv.dk>
Sendt: 31. juli 2018 13:38
Til: Clara Albeck Japsen; Thomas Rasmussen
Cc: Lotte Holmstrup
Emne: Vedrørende - Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungedydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Til Børne- og Socialministeriet
Att: Thomas Rasmussen og Clara Albeck Japsen

Dansk Erhverv har den 29. juni modtaget høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungedydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder).

Dansk Erhverv takker for høringen. Dansk Erhverv har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Rasmus Larsen Lindblom
Velfærdspolitisk chef

M. +45 2237 0880
T. +45 3374 6293
RLL@DANSKERHVERV.DK

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for fremtidens erhvervsliv. Vi repræsenterer et bredt udsnit af virksomheder og brancheforeninger. Vores mission er at fremme konkurrencekraft hos vores medlemmer i en globaliseret økonomi.

DANSK ERHVERV
Borsen
DK-1217 København K

CVR nr. 43232010
info@danskerhverv.dk
T. +45 3374 6000

www.danskerhverv.dk

[Læs vores persondatapolitik online](#)

Thomas Rasmussen

Fra: Lovekspeditionen
Sendt: 2. juli 2018 09:53
Til: Thomas Rasmussen
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>
Sendt: 29. juni 2018 14:10
Til: Lovekspeditionen <publikationer@sim.dk>
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Camilla L. Kramme
Administrativ koordinator

Fra: Lovekspeditionen <publikationer@sim.dk>
Sendt: 29. juni 2018 11:10
Til: Udsendelse fra Børne -og Socialministeriet <dpudsend@sm.dk>
Cc: Thomas Rasmussen <thor@sm.dk>; Elsebeth Jensen <eje@sm.dk>
Emne: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 2018-3520

Dato 29-06-2018

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 2. juli 2018

Vedrørende sagsnr.: 2018 - 3520

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagstilbudsloven og lom om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

På vegne af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier

Camilla Kjær Mårtonsson
Overassistent

Thomas Rasmussen

Fra: Jesper Kiholm Andersen <Jesper.Kiholm@GAELDST.DK>
Sendt: 2. juli 2018 21:29
Til: Thomas Rasmussen; Clara Albeck Japsen
Emne: Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af dagstilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse

Til Børne- og Socialministeriet

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af dagstilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

SRF Skattefaglig Forening takker for det modtagne materiale og kan i den forbindelse meddele, at vi ikke har bemærkninger til det modtagne lovforslag.

Med venlig hilsen

Jesper Kiholm
Specialkonsulent

Skatterevisor / Master i skat

SRF Skattefaglig Forening

Formand for SRF Skattefaglig Forenings Skatteudvalg
Skattecenter Tønder
Pioner Allé 1
6270 Tønder
Telefon: 72389468
Mail: jesper.kiholm@skat.dk
Mobiltelefon: 20487375

Landsorganisationen
for sociale tilbud

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup

Telefon: 7023 3400
E-mail: los@los.dk
CVR nr. 15906987

www.los.dk

Børne- og socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

LOS - Landsorganisation for sociale tilbud takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse.

LOS har ingen kommentarer til udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Trannerup
Konsulent

Thomas Rasmussen

Fra: dpg@sim.dk på vegne af Signe Bohm <sbo@eva.dk>
Sendt: 7. august 2018 13:20
Til: Clara Albeck Japsen; Thomas Rasmussen
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

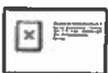
Kære Thomas og Clara

Danmarks Evalueringsinstitut takker for det fremsendte udkast, og afgiver ikke bemærkninger.

Med venlig hilsen

Signe Bohm
Områdechef

D +45 2949 4895
E sbo@eva.dk

Danmarks Evalueringsinstitut
Østbanegade 55, 3. sal
2100 København Ø
T +45 3555 0101 | www.eva.dk

Få EVA's nyhedsbrev

Fra: Lovekspeditionen <publikationer@sim.dk>

Sendt: 29. juni 2018 11:10

Til: Udsendelse fra Børne- og Socialministeriet <dpudsend@sm.dk>

Cc: Thomas Rasmussen <thor@sm.dk>; Elsebeth Jensen <eje@sm.dk>

Emne: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder)

Børne- og Socialministeriet

Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 2018-3520

Dato 29-06-2018

Til parterne på vedlagte høringsliste

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Danmark
thor@sm.dk
claj@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325769
EMKI@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 18/01668-2

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF DAGTILBUDSLOVEN OG LOV OM EN BØRNE- OG UNGEYDELSE (OBLIGATORISK LÆRINGSTILBUD TIL 1-ÅRIGE BØRN I UDSATTE BOLIGOMRÅDER)

7. AUGUST 2018

Børne- og Socialministeriet har den 2. juli 2018 offentliggjort udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder) på høringsportalen. Institut for Menneskerettigheder er ikke på høringslisten, men har følgende bemærkninger til udkastet:

UDKAST TIL LOVFORSLAG

Med lovudkastet foreslås indført et 25 timers obligatorisk læringstilbud til børn, der bor i et udsat boligområde, og som ikke er optaget i et dagtilbud, når de fylder 1 år.

Læringstilbuddet skal finde sted i de almindelige daginstitutioner, hvor børnene skal integreres i den øvrige børnegruppe, og skal understøtte barnets sproglige, sociale, personlige og kognitive udvikling samt demokratiske dannelse. Det obligatoriske læringstilbud vil være omfattet af de samme indholdsmæssige krav, som stilles til daginstitutionen i øvrigt. Pladsen i det obligatoriske læringstilbud skal stilles gratis til rådighed for forældrene.

Forældre, der ikke ønsker et almindeligt dagtilbud eller det obligatoriske læringstilbud, kan meddele kommunen, at man selv ønsker at forestå indsatsen. Forældrenes indsats skal stå mål med indsatsen i det obligatoriske læringstilbud, og kommunen fører tilsyn hermed. Såfremt forældrene ikke overholder forpligtelsen til at lade barnet deltage i det obligatoriske læringstilbud, træffer kommunen afgørelse om at standse børneydelsen.

Forpligtelsen til at deltage i læringstilbuddet gælder som udgangspunkt, indtil kommunen har gennemført den lovpligtige sprogvurdering i 2-

eller 3-års-alderen, eller til barnet optages i et almindeligt dagtilbud eller fraflytter det udsatte boligområde.

Lovudkastet har ifølge bemærkningerne til formål at sikre, at flere børn fra udsatte boligområder kommer i tilbud, som blandt andet kan understøtte deres dansksproglige kompetencer og generelle læringsparathed, så de bliver klædt bedre på til livet i skolen, uddannelsessystemet og senere arbejdsmarkedet.

LOVUDKASTETS FORHOLD TIL GRUNDLOVEN OG DEN EUROPÆISKE MENNESKERETTIGHEDSKONVENTION

Det fremgår af lovudkastets bemærkninger, at ministeriet vurderer, at indførelsen af det obligatoriske læringstilbud indebærer en udvidelse af den almindelige undervisningspligt i forhold til de børn, der omfattes, og at meget derfor taler for, at den foreslåede ordning er omfattet af grundlovens § 76 om undervisningspligt m.v. Som følge heraf skal det obligatoriske læringstilbud stilles gratis til rådighed, ligesom forældre kan fravælge tilbuddet ved selv at forestå en indsats der står mål med tilbuddet.

Lovudkastet redegør imidlertid ikke nærmere for udkastets forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder retten til respekt for privat- og familieliv eller forbuddet mod diskrimination.

Som det fremgår af Justitsministeriets Vejledning om lov kvalitet fra 2017, pkt. 2.8, bør ministeriet, når et lovforslag giver anledning til mere omfattende overvejelser i forhold til f.eks. grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, redegøre herfor i lovforslagets bemærkninger.

Det er instituttets opfattelse, at udkastet giver anledning til sådanne overvejelser om udkastets forhold til Danmarks menneskeretlige forpligtelser, jf. nedenfor.

- Instituttet anbefaler, at Børne- og Socialministeriet i lovudkastets bemærkninger redegør for forslaget forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, 14 og tillægsprotokol 1, artikel 2 samt EU's direktiv om etnisk ligebehandling.

MENNESKERETTEN

RETEN TIL RESPEKT FOR PRIVATLIV OG FAMILIELIV

Retten til respekt for privat- og familieliv er blandt andet beskyttet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 og i FN's Børnekonventions artikel 16.

Retten til respekt for privat- og familieliv medfører en bred beskyttelse af individets personlige sfære og af forholdet mellem børn og forældre,

herunder af forældres adgang til at træffe beslutninger om barnets opdragelse og øvrige forhold.

Retten til privat- og familieliv er imidlertid ikke en absolut rettighed. Staten kan gøre indgreb i disse rettigheder, når dette sker ved lov, og indgrebet forfølger et anerkendelsesværdigt formål og er proportionalt, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 2.

FORBUD MOD DISKRIMINATION

Alle de centrale menneskerettighedskonventioner indeholder et forbud mod diskrimination i forhold til konventionens rettigheder, herunder blandt andre FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder (artikel 2) og FN's konvention om sociale, økonomiske og kulturelle rettigheder (artikel 2).

Efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 14 skal de rettigheder, konventionen beskytter, sikres uden forskel på grund af blandt andet race, sprog, religion, national eller social oprindelse eller andre forhold. Bestemmelsen finder kun anvendelse i sammenhæng med en rettighed beskyttet i konventionen, for eksempel retten til respekt for privat- og familieliv, der er beskrevet ovenfor, eller retten til undervisning i tillægsprotokol 1, artikel 2.

Bestemmelsen beskytter efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis mod usaglig forskelsbehandling af personer, der befinder sig i sammenlignelige situationer.

Enhver direkte eller indirekte forskelsbehandling er således forbudt, medmindre forskelsbehandlingen er objektivt og rimeligt begrundet, hvilket vil sige, at den har et sagligt formål, og at midlet står i et rimeligt forhold til formålet (er proportional).

Instituttet er ikke bekendt med domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, der tager stilling til spørgsmålet om forskelsbehandling i forhold til daginstitutioner eller lignende på baggrund af bopæl i et udsat boligområde.

Staten har i denne sammenhæng en vis skønsmargin i forhold til at afgøre, om en forskelsbehandling af personer i sammenlignelige situationer kan retfærdiggøres. Den skønsmargin er forskellig, afhængigt af hvilket samfundsområde der er tale om, og hvilken form for forskelsbehandling der er tale om. Efter menneskerettighedsdomstolens praksis har staten generelt en vid skønsmargin i forhold til at retfærdiggøre forskelsbehandling inden for generelle strategiske tiltag af økonomisk og social karakter.¹ En direkte

¹ Se EMD, Biao mod Danmark, Storkammerets dom af 24. maj 2016, præmis 93, der refererer til tidligere praksis. Dommen er tilgængelig i instituttets

forskelsbehandling baseret udelukkende eller overvejende på etnisk oprindelse kan imidlertid ikke retfærdiggøres i et moderne demokratisk samfund, og en indirekte forskelsbehandling på grund af nationalitet eller etnisk oprindelse kræver tvingende eller meget tungtvejende grunde ("compelling or very weighty reasons"), som ikke er relateret til etnisk oprindelse.²

EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder artikel 21 indeholder også et forbud mod diskrimination. EU-retten beskytter i øvrigt mod diskrimination i forhold til sociale ydelser og goder, herunder dagtilbud. EU har blandt andet vedtaget direktivet om etnisk ligebehandling, som beskytter mod diskrimination på grund af race eller etnisk oprindelse i EU's medlemsstater inden for al offentlig og privat virksomhed, herunder sociale ydelser og goder.

Lov om etnisk ligebehandling gennemfører direktivet om etnisk ligebehandling i dansk ret. Det følger af loven, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af vedkommendes eller en tredjemands race eller etniske oprindelse. Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af race eller etnisk oprindelse behandles ringere, end en anden bliver i en tilsvarende situation. Der foreligger indirekte forskelsbehandling, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse stiller personer af en bestemt race eller etnisk oprindelse ringere end andre personer, medmindre den pågældende bestemmelse er objektivt begrundet i et sagligt formål og midlerne til at opfylde formålet er hensigtsmæssige og nødvendige.

RISIKO FOR DISKRIMINATION

Reglerne om obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder gælder alle børn med bopæl i et udsat boligområde. Der forskelsbehandles dermed på baggrund af, om de pågældende bor i et område, der lovgivningsmæssigt defineres som et udsat boligområde. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 14 nævner ikke udtrykkeligt bopælsforhold som en mulig diskriminationsgrund. De oplyste diskriminationsgrunde er dog ikke udtømmende, og det fremgår af artikel 14, at forskelsbehandling på grund af andre forhold ("other status") kan udgøre diskrimination. Spørgsmålet er, om forskelsbehandling på baggrund af bopæl i de omfattede områder kan anses for at udgøre "anden status" i relation til artikel 14. Det ses ikke at være domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, der

database over internationale afgørelse i sager mod Danmark:

<https://menneskeret.dk/monitorering/afgørelsesdatabase/biao-v-danmark>

² Se EMD, Biao mod Danmark, Storkammerets dom af 24. maj 2016, præmis 94 og 114, tilgængelig via link i note ovenfor.

direkte afklarer dette, og domstolen synes at tage stilling fra sag til sag.³ Der findes, så vidt instituttet er bekendt med, ikke retspraksis fra menneskerettighedsdomstolen om diskrimination på grund af social oprindelse.

Såfremt bopælsforholdet kan anses for omfattet, skal forskelsbehandlingen mellem personer bosat i et udsat boligområde, og personer i en tilsvarende situation bosat i et andet område forfølge et sagligt formål og stå i rimeligt forhold til formålet for at være lovligt.

Reglerne om obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder gælder som nævnt alle børn med bopæl i et udsat boligområde uanset race eller etnicitet, og der er derfor ikke tale om direkte forskelsbehandling af disse grunde. Såfremt reglerne i det væsentlige rammer børn med anden etnisk baggrund end dansk, kan der imidlertid være tale om indirekte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse.

Med den foreslåede ordning henvises til almenboliglovens § 61 a, stk. 1, der definerer de såkaldte ghettoområder. Af bestemmelsens nuværende formulering fremgår, at ét af de kriterier, der anvendes ved denne definition angår andelen af beboere, der er indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. Instituttet er opmærksom på, at der aktuelt er et lovudkast i høring, der vil medføre, at beboernes etnicitet eller nationale oprindelse ikke vil indgå i definitionen af et udsat boligområde. Med den nye definition vil forslaget ifølge oplysninger fra Børne- og Socialministeriet til DR berøre beboerne i 57 udsatte boligområder, i alt cirka 10.000 børn, hvoraf 56 procent har ikke-vestlig baggrund.⁴

Forældre, der ikke ønsker daginstitution eller det obligatoriske læringstilbud, kan fritages for forpligtelsen, såfremt de har mulighed for selv at forestå en indsats der står mål med tilbuddet. Det indebærer ifølge lovudkastets bemærkninger, at forældrene i hverdagen skal kunne understøtte barnets sproglige kompetencer og generelle læring. Det fremgår videre, at kommunen i sit tilsyn hermed skal tage udgangspunkt i, at hovedsproget skal være dansk, samt at forældrene kan understøtte barnets generelle læring og forståelse for demokrati og sammenhørighed med det danske samfund. Forældre med begrænsede danskundskaber vil således næppe kunne benytte sig af undtagelsen og selv forestå indsatsen.

³ For en nærmere gennemgang af domstolens overvejelser om anvendelsen af artikel 14 under andre forhold, se: EMD, Clift mod Storbritannien, dom af 13. juli 2010, app. nr.: 7205/07, præmis 55-63.

⁴ DR.dk, "Dansk ghettolov trækker overskrifter i internationale medier", 3. juli 2018, tilgængelig på: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/dansk-ghettolov-traekker-overskrifter-i-internationale-medier>.

Det må på den baggrund antages, at reglerne i høj grad vil ramme personer med anden etnisk baggrund end dansk. En sådan indirekte forskelsbehandling er ulovlig, medmindre forskelsbehandlingen er objektivt begrundet i et sagligt formål, og midlet til at opfylde det er proportionalt, jf. ovenfor.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at formålet med reglerne er, at sikre at flere børn fra udsatte boligområder kommer i tilbud som blandt andet kan understøtte deres dansksproglige kompetencer og generelle læringsparathed. Lovudkastet berører ikke børn med behov for tilbud, som kan understøtte deres dansksproglige kompetencer og generelle læringsparathed, såfremt disse ikke bor i et område omfattet af almenboliglovens definition på et udsat boligområde.

Selvom tiltaget således overordnet må anses for at forfølge et sagligt og anerkendelsesværdigt formål, synes formålet med forskelsbehandlingen mellem børn med tilsvarende behov, men med bopæl henholdsvis i og uden for et udsat boligområde, mere uklart.

Staten har som nævnt en vis skønsmargin i forhold til at afgøre, om en forskelsbehandling af personer i sammenlignelige situationer kan retfærdiggøres. Efter menneskerettighedsdomstolens praksis har staten generelt en vid skønsmargin i forhold til at retfærdiggøre forskelsbehandling inden for generelle strategiske tiltag af økonomisk og social karakter, herunder i forhold til komplekse sociale, økonomiske og politiske emner som boligpolitiske forhold.⁵

Det er instituttets opfattelse, at forslaget medfører en risiko for diskrimination. Det har på den ene side betydning, at forslaget primært vil ramme etniske minoriteter, mens det på den anden side må tillægges vægt, at forslaget har til hensigt at forbedre mulighederne for børn i udsatte boligområder. Intensiteten af indgrebet og forskelsbehandlingen kan også have betydning for vurderingen. Det er på den ene side et indgreb i forældrenes grundlæggende ret til at vurdere, hvad der er bedst for deres børn, og på den anden side består forpligtelsen i, at børnene optages i et dagtilbud, der indholdsmæssigt svarer til det tilbud, som langt størstedelen af jævnaldrende børn modtager. Samtidig er der en mulighed for selv at forestå indsatsen i hjemmet, såfremt forældrene taler dansk. I stedet for det obligatoriske læringstilbud kan barnet indmeldes i den almindelige daginstitution, hvor der ikke er krav om et bestemt timeantal ugentligt. Endelig er sanktionen for ikke at leve op til forpligtelsen, at man mister retten til børnepenge.

⁵ Se EMD, Garib mod Holland, dom af 6. november 2017, app.nr.: 43494/09, præmis 139.

Vurderingen vil i sidste ende skulle foretages af domstolene på baggrund af en konkret vurdering af, hvordan alle disse forhold påvirker den enkelte borgers situation. Det er på baggrund af den enkeltes forhold, at det konkret må vurderes om denne er blevet usagligt eller uforholdsmæssigt forskelsbehandlet på baggrund af bopæl i et udsat boligområde eller den pågældendes etnicitet.

- Instituttet anbefaler, at Børne- og Socialministeriet i lovforslagets bemærkninger redegør for formålet med forskelsbehandlingen mellem børn med tilsvarende behov, men med bopæl henholdsvis i og uden for et udsat boligområde.

Der henvises til sagsnr.: 2018 – 3520.

Med venlig hilsen

Emil Kiørboe

SPECIALKONSULENT

SOS Racisme
Nørre Allé 7,
2200 Kbh. N.
sos@sosracisme.dk
www.sosracisme.dk

SOS Racisme

16. august 2018

Til Børne- og Socialministeriet
att. Thomas Rasmussen og Clara Albeck Japsen
thor@sm.dk; claj@sm.dk;

Uopfordret høringsvar fra SOS Racisme vedr. lovudkast til lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om børne- og ungeydelse (obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder).

SOS Racisme har ikke fået tilsendt ovennævnte lovforslag i høring, hvilket vi skal beklage. Desuden beklager vi, at vi har været nødt til at overskride høringsfristen, da vi først for nylig havde fundet ud af at forslaget var i høring. Vi vil fremover bede om at få tilsendt lovforslag til høring, hvor de enten direkte eller indirekte især angår etniske mindretals og udlændinges rettigheder.

Høringsvaret er delt op i følgende dele:

1. Ikke-diskriminationsprincippet
2. Om formålet og ideerne med lovforslaget, og om hvorvidt det er sandsynliggjort eller vist, at lovforslaget om det obligatoriske læringstilbud vil bedre sprog og indlæring hos børn i de udsatte boligområder.
3. Konklusion og anbefalinger

1. Ikke-diskriminationsprincippet

SOS Racisme har læst Institut for Menneskerettigheders (IMR's) høringsvar på lovforslaget¹, indkopieret de grundlæggende lovbestemmelser og skal fremhæve følgende:

"Der foreligger indirekte forskelsbehandling, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse stiller personer af en bestemt race eller etnisk oprindelse ringere end andre personer, medmindre den pågældende bestemmelse er objektivt begrundet i et sagligt formål og midlerne til at opfylde formålet er hensigtsmæssige og nødvendige."

For forældrene udgør det en form for tvang, at de får et gratis tilbud, der afgørende griber ind i familiens og deres barns dagligdag og livsverden, og som de ikke kan afslå uden at miste børneydelsen til barnet for et kvartal, måske flere kvartaler eller til barnet bliver 3 år, - med mindre de selv vurderes til at tale et rimeligt dansk og arbejder på barnets sproglige udvikling af dansk med dansk som hovedsprog. Forældrene risikerer også at blive trukket i børneydelsen, hvis barnet ikke deltager i tilstrækkeligt omfang i læringstilbuddet uden undskyldelig grund. Forældrene kan dog selv søge om plads til barnet i dagpleje eller daginstitution og betale for pladsen dér i stedet for at acceptere det obligatoriske tilbud.

Næsten alle danske forældre vil efter formuleringen i lovudkastet kunne sprogstimulere deres børn selv, derfor kan det udgøre en **indirekte diskrimination af etniske minoriteter i boligområdet** at færre af dem har denne mulighed, hvis de ikke ønsker at deres barn skal i det obligatoriske læringstilbud. Ligeledes forskelsbehandles der mellem børn og forældre i og uden for **de udsatte boligområder**.

Hvis et et-årigt barn er vurderet til at have særlige behov som fordrer et supplement til, hvad forældrene selv kan sørge for, har kommunerne i forvejen efter lovgivningen mulighed for at give forældrene tilbud om plads i en daginstitution eller dagpleje, eller evt. en institution, der har særligt fokus på barnets behov.

Umiddelbart har forslaget et **meget positivt og anerkendelsesværdigt formål: at øge barnets muligheder for at komme på et mere jævnbrydigt dansksprogligt niveau fra skolestarten af og blive mere læringsparat så at barnet bedre kan følge med i undervisningen.**

Etniske minoritetsbørn er generelt ikke på niveau i dansk ved starten af børnehaveklassen, og i PISA-undersøgelserne, har indvandrede børn klaret sig bedre i danske skoler end børn, der er efterkommere, som er født og har været i Danmark siden fødslen.

Men spørgsmålet er, om et tvungent daginstitutionsophold 25 timer om ugen reelt vil øge barnets dansksproglige udvikling og læringsparathed?

I en del år har man haft fokus på **modersmålsundervisning** i skolerne, men dette er nu stort set afskaffet for børn uden for EU/EØS, Grønland og Færøerne, da kommunerne skal betale udgifterne selv. Det er ellers et anerkendt synspunkt, at modersmålsundervisning er nødvendig af hensyn til barnets **identitet**, af hensyn til **forståelsen mellem barn og forældre**, og af hensyn til de tilfælde, hvor forældrene **ønsker at flytte tilbage til deres oprindelsesland**. Erfaring fra store undersøgelser i USA har vist at langvarig undervisning i skolen på to sprog: **modersmålet og engelsk**, på sigt har givet meget bedre resultater i **barnets tilegnelse af engelsk**, end hvis undervisningen alene var på engelsk med ekstraundervisning i engelsk for børn fra sproglige mindretal. ²

Tosprogsudvikling og et forsøg med sprogstimulering i vuggestuer i Danmark

I forhold til, hvor udbredt brug af daginstitutioner er i Danmark, og hvor hyppigt også børn i de første leveår passes i daginstitutioner, er der herhjemme meget begrænset forskning, om deres effekt på børns udvikling, herunder den sproglige udvikling, og på den sproglige udvikling hos tosprogede børn.

I Socialforskningsinstituttets undersøgelse af børn født i 1995 blev tosprogede børns udvikling af sprog i dagligdagen (enten på modersmål eller på dansk) vurderet at være lidt forsinket i forhold til danske børns udvikling)³. Den sproglige udvikling ved 3 år og 9 mdr. hos minoritetsbørnene var stort set på samme niveau som hos danske børn ved 3 år og 5 mdr. Om barnet havde været i daginstitution fremskyndede i denne undersøgelse ikke den sproglige udvikling, men forsinkede den heller ikke.

Halvdelen af undersøgelsens børn reagerede på at starte i dagpleje eller daginstitution med at blive mere stille en periode. For halvdelen af de stille børn varede det højst en uge, for 36% flere uger, for 13% flere måneder, og for 4% var børnene stadigvæk tavse ved undersøgelsen. En stille periode behøver ikke at betyde at børnenes sproglige udvikling er gået i stå, hvis de i øvrigt viser

tegn på, at de lytter og er med i legen. Men hvis barnet ikke kan bruge sit eget sprog i dagplejen/institutionen, kan dets modersmålsudvikling nemt gå i stå, og barnet kan blive mere eller mindre stumt og passivt – i hvert fald til det har lært nogle danske ord.

Dorthe Bleses og medarbejdere har gennemført en interventionsundersøgelse med sprogstimulering af børn i vuggestuer. Det er en stor kontrolleret undersøgelse med børn i alderen 1 – 3 år, resultaterne er udgivet af Trygfondens Børneforskningscenter¹. Resultaterne for børn fra 1 – 1½ år blev dog taget ud af undersøgelsen igen, da man ikke fandt, at redskaberne, man havde til at vurdere barnets udvikling med, ikke var gode nok til at bruge for de mindste børn.

Den ene gruppe børn fik i et forsøg sprogstimulering i daginstitutionen i 20 uger. Pædagogerne blev i to dage uddannet i bestemte metoder til (måling) af barnets kompetencer på fem hovedområder, og til sprogstimulering på dansk på tre områder, og stimulering af matematiske kompetencer samt socio-emotionelle kompetencer. Børnene i disse daginstitutioner deltog i perioden i gennemsnit knap 2 gange om ugen i en stor gruppe om dansk sprog eller matematik, godt 1 gang i en mindre gruppe herom, og ca. 1 gang i en fokus-situation med en pædagog, oftest ved bleskift, eller i garderoben. En meget anvendt sprogstimulerende metode var oplæsning af en bog og efterfølgende dialog med børnene herom. Børnenes kompetencer blev målt på de fem hovedområder før og efter de 20 uger.

De børn i institutioner, som ikke brugte særlig sprogstimulering, fungerede som kontrolgruppe, her blev børnene blot vurderet på de fem områder før og efter der var gået 20 uger.

Forsøget havde overordnet en statistisk sikker god effekt på de tre sproglige områder: abstrakt sprog, hvor niveauet var 80% højere end i kontrolgruppen, på ordforråd og sprogbrug, hvor niveauet var ca. 30% højere end i kontrolgruppen, og på det matematiske område, hvor kompetencerne lå ca. 60% højere end i kontrolgruppen. Der var ingen forskelle på det socio-emotionelle område mellem interventionsgruppen og kontrolgruppen.

Det var dog ikke alle, der fik lige meget ud af sprogstimuleringen.

Børn af veluddannede mødre profiterede mere end andre børn.

Men især børn med ikke-vestlige baggrund profiterede dårligere andre børn. De havde en statistisk sikker mindre effekt af indsatsen end de øvrige børn vedr. abstrakt sprog, matematik og sprogbrug. Effekten på udviklingen af ordforrådet (på dansk) var dog på linje med de øvrige børns. Der var et større frafald i undersøgelsen blandt børn med ikke-vestlig baggrund, hvilket måske kan pege på en endnu dårligere effekt for denne gruppe børn, men måske også kan have at gøre med at de har været mindre til stede under sprogstimuleringen. Gruppen var dog lille – ca. 100 børn, hvilket gør resultaterne mindre sikre.

Forskerne konkluderede:

”For børn med ikke-vestlig baggrund var der tendens til, at de opnåede et lavere udbytte end børn med dansk baggrund med hensyn til især abstrakt ordforråd, men også i forhold til sprogbrug og tal. En forklaring kunne være at disse børn deltog mindre i indsatsen. Dette vil blive undersøgt nærmere. En anden forklaring kan være at børn med ikke-vestlig baggrund allerede i udgangspunktet har svagere kompetencer og har brug for en mere intensiv indsats for at få et udbytte af de øgede læringsmuligheder.

Da såvel børn hvis forældre ikke har en uddannelse, samt børn med ikke-vestlig baggrund har øget risiko for at forlade dagtilbuddet med utilstrækkelige kompetencer til at få udbytte af undervisningen i skolen, er det vigtigt at undersøge yderligere, hvordan deres udbytte af indsatsen kan styrkes.”

Det er altså ikke dokumenteret, at et barn med ikke-vestlig baggrund fra 1 – 2 år får noget ud af et obligatorisk læringstilbud i en vuggestue, selv hvis der indføres det ellers succesrige sprogstimuleringsprogram, og sprogindlæringen som hovedregel skal foregå på dansk.

Negative og mulige negative virkninger af et obligatorisk læringstilbud til 1-årige tosprogede børn i vuggestuer

Hvis forældrene taler dårligt dansk, og hvis vuggestuen ikke bruger tolk eller har tosproget personale, som kan forældrenes sprog ved starten af opholdet, kan det være svært for personalet at kommunikere med barnet, trøste det, og forstå dets adfærd og særlige behov, - og for barnet at forstå, hvad der foregår i vuggestuen, hvad det selv skal gøre, og hvordan det kan få hjælp.

Undersøgelse af etniske minoritetsbørn født i 1995³ viste, at de sammenlignet med danske børn havde lidt flere infektioner som spædbørn, men at de alt i alt havde haft færre tilfælde med gentagne infektioner op til 3 års alderen. Under sygdom har barnet typisk mindre energi og koncentration, og vil ofte være nødt til at være hjemme. Ved forkølelse og halsbetændelse kan talen blive påvirket, og hyppige forkølelser kan medføre væske i mellemøret. Forkølelser kan også gå over i mellemørebetændelser. En af de faktorer i undersøgelsen, der øgede risikoen for gentagne mellemørebetændelser, var tidlig pasning uden for hjemmet: jo tidligere jo større var risikoen for gentagne infektioner. Ved hyppige mellemørebetændelser og væske i mellemøret, kan hørelsen være nedsat, og barnet kan være utilpas og evt. ikke lege normalt. Vuggestuepasning øger også risikoen for andre infektioner.

Infektionshyppigheden kan i daginstitutioner i nogle tilfælde nedsættes ved kampagner om håndvask og håndhygiejne, og ved at børnene holdes hjemme ved sygdom, og ikke sendes i daginstitution, når de er ved at blive syge. Det kræver dog stor vedholdenhed med regler og med et vedvarende fokus på hygiejne.

Også lydniveauet i en vuggestue kan genere hørelsen; det er i vuggestuer i nogle tilfælde højere end Arbejdstilsynets grænseværdier. For børn, der skal lære et nyt sprog, kan det være et stort problem, idet det kan være svært at skelne lydene, og svært at koncentrere sig om at lytte ved et højt støjniveau.

Endelig kan det forhold, at forældrene føler sig presset til enten at flytte ud af boligområdet, eller sætte barnet i læringstilbuddet mod deres ønske, og det at lederen skal kontrollere omfanget af brugen af vuggestuen og forældrene skal redegøre for, hvorfor barnet ikke har været i vuggestue, medføre et dårligt forhold mellem forældre og pædagoger og modvirke en god kommunikation til barnets bedste.

Konklusion

Ifølge høringsvaret fra Institut for Menneskerettigheder, kan det være lovligt for en stat at fravige retten til privat- og familieliv under visse omstændigheder, nemlig når det sker ved lov og indgrebet forfølger et anerkendelsesværdigt formål og er proportionalt.

SOS Racisme er enig i, at det er anerkendelsesværdige formål, at alle børn skal kunne dansk ved starten af folkeskolen, og at øge danske og tosprogede børns kognition og læringsparathed.

Når det gælder undervisningen af de 1-årige i demokrati, medbestemmelse og kønsligestilling, danske traditioner og værdier og samhørighed med det danske samfund, synes vi, man må tænke på, at man **først og fremmest lærer af andres eksempel.**

At tage en del af forældremyndighedsudøvelsen fra børnenes forældre, fordi de bor i et udsat boligområde og ikke har gjort brug af dagpasningstilbud til deres børn, hænger hverken sammen med demokrati, medbestemmelse eller samhørighed. Det virker ikke proportionalt, og slet ikke, da man ikke kan dokumentere en effekt på sprogudviklingen for tosprogede børn af så tidlig brug af daginstitution som fra 1 - 2 år. Samtidig kan vuggestuebrugen føre til flere infektioner hos børnene, herunder infektioner der besværliggør tilegnelsen af sprog. Og samtidig bliver barnets modersmål mindre stimuleret, da det er hjemmefra ca. 5 timer om dagen.

Omvendt vil 5 timers daginstitutionspasning måske ikke være nok til, at en forælder kan passe et job.

Anbefalinger:

Vi vil derfor foreslå at man trækker lovforslaget tilbage og gentænker det i forhold til:

- at det skal overholde menneskerettighederne, være til barnets bedste og respektere forældrene
- ligestilling mellem beboere i forskellige bebyggelser
- ligestilling mellem etniske minoritetsforældre og danske forældre
- om det er hensigtsmæssigt for barnets sundhed og for dets sproglige udvikling både af dansk og af modersmål
- om tilbuddet hellere burde være en almindelig plads i dagpleje eller institution
- at der ikke er dokumenteret en nytteværdi af indsatsen
- om man kan udvikle en særlig sproglig indsats for børn, som tosprogede børn kunne drage nytte af i daginstitutionen, inden et evt. forslag genfremsættes
- eller en indsats med opkvalificering af forældrene i at læse for børnene og tale med dem og låne dem pædagogiske materialer på modersmål eller på dansk, eller på anden vis
- om man kan mindske støjniveauet og sygeligheden i vuggestuer

Hvis man ikke vil trække forslaget tilbage: vil vi foreslå, at man nøjes med:

- at man gør det til et frivilligt tilbud uden at standse børneydelsen til forældre, der afslår, og på den måde respekterer deres forældremyndighed over deres børn
- at man undersøger, hvordan man kan forbedre sprogstimuleringen i vuggestuer og dagplejer til alle børn, helst som en kontrolleret interventionsundersøgelse
- at man undersøger mulighederne for at lære småbørnsforældre at stimulere sproget hos deres børn
- at man bruger tolk ved den indledende samtale.

Med venlig hilsen,
Anne Nielsen,
Næstformand

Referencer:

Fra IMR's høringsvar vedr. domspraksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol

"Efter menneskerettighedsdomstolens praksis har staten generelt en vid skønsmargin i forhold til at retfærdiggøre forskelsbehandling inden for generelle strategiske tiltag af økonomisk og social karakter.¹ En direkte forskelsbehandling baseret udelukkende eller overvejende på etnisk oprindelse kan imidlertid ikke retfærdiggøres i et moderne demokratisk samfund, og en indirekte forskelsbehandling på grund af nationalitet eller etnisk oprindelse kræver tvingende eller meget tungtvejende grunde ("compelling or very weighty reasons"), som ikke er relateret til etnisk oprindelse.²

EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder artikel 21 indeholder også et forbud mod diskrimination. EU-retten beskytter i øvrigt mod diskrimination i forhold til sociale ydelser og goder, herunder dagtilbud. EU har blandt andet vedtaget Direktivet om etnisk ligebehandling, som beskytter mod diskrimination på grund af race eller etnisk oprindelse i EU's medlemsstater inden for al offentlig og privat virksomhed, herunder sociale ydelser og goder.

Lov om etnisk ligebehandling gennemfører direktivet om etnisk ligebehandling i dansk ret. Det følger af loven, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af vedkommendes eller en tredjemands race eller etniske oprindelse.

Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af race eller etnisk oprindelse behandles ringere, end en anden bliver i en tilsvarende situation.

Der foreligger indirekte forskelsbehandling, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse stiller personer af en bestemt race eller etnisk oprindelse ringere end andre personer, medmindre den pågældende bestemmelse er objektivt begrundet i et sagligt formål og midlerne til at opfylde formålet er hensigtsmæssige og nødvendige"

¹ Se præmis 93, 94 og 114 i : <https://menneskeret.dk/monitorering/afgorelsesdatabase/biao-v-danmark>

² Virginia P. Collier and Wayne P. Thomas: The astounding effectiveness of dual language education for all. NABE Journal of Research and Practice, 2:1 Winter 2004

³ Kirsten Just Jeppesen og Anne Nielsen: Tosprogede småbørn i Danmark. Rapport nr. 4 fra forløbsundersøgelsen af børn født i 1995. Socialforskningsinstituttet: 2001.

⁴ Anne Nielsen: Migration - en gave til epidemiologien. Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund 2007; 7: side 33-55.

⁵ Dorthe Bleses, Peter Jansen, Hanne Nielsen og Anne Rathe: Indsats i vuggestuen kan styrke børns tidlige kompetencer. Rapport om effekten af leg og læring i vuggestuen - en tidlig målrettet indsats i danske vuggestuer. Trygfondens forlag, November 2016.